31977L0541

1977 8 29 EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS L 220/95

TARYBOS DIREKTYVA

1977 m. birželio 28 d.

dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių saugos diržus ir keleivio apsaugos sistemas, suderinimo

(77/541/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 100 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę [1],

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę [2],

kadangi techniniai reikalavimai, kuriuos motorinės transporto priemonės turi atitikti pagal nacionalinės teisės aktus, *inter alia*, yra susiję su motorinių transporto priemonių saugos diržais ir tvirtinimo sistemomis;

kadangi šie reikalavimai valstybėse narėse yra skirtingi; kadangi dėl to būtina, kad visos valstybės narės priimtų vienodus reikalavimus, kurie arba papildytų, arba pakeistų jose galiojančias taisykles, ypač siekiant, kad EEB tipo patvirtinimo tvarka, kuri buvo aptarta 1970 m. vasario 6 d. Tarybos direktyvoje 70/156/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų tipo patvirtinimą, suderinimo [3], būtų taikoma kiekvienam transporto priemonės tipui;

kadangi keleivių salono vidinėms dalims, valdymo mechanizmų išdėstymui, stogui, atlošui ir užpakalinei sėdynių daliai taikomi bendrieji reikalavimai buvo nustatyti Direktyva 74/60/EEB [4]; kadangi Direktyvoje 74/297/EEB [5] buvo nustatyti vidaus įrangai taikomi reikalavimai siekiant vairuotoją apsaugoti, kad transporto priemonei susidūrus su kliūtimi, vairo mechanizmas jo nesužeistų; kadangi Direktyvoje 74/408/EEB [6] buvo nustatyti sėdynėms ir jų pritvirtinimo įtaisams taikomi su jų stiprumu susiję reikalavimai; kadangi Direktyvoje 76/115/EEB [7] buvo nustatyti saugos diržų pritvirtinimo įtaisams taikomi reikalavimai; kadangi vėliau bus nustatyti kiti vidaus salono saugai, ypač galvos atlošų ir valdymo mechanizmų nustatymui taikomi reikalavimai;

kadangi į saugos diržų ir tvirtinimo sistemų taisykles įtraukti ne tik jų projektavimo, bet ir įrengimo motorinėse transporto priemonėse reikalavimai;

kadangi dėl saugos diržų ir tvirtinimo sistemų sudėtinės dalies tipo patvirtinimo suderintos tvarkos kiekviena valstybė narė gali patikrinti, ar laikomasi bendrųjų konstrukcijos ir bandymų reikalavimų, bei apie tuos duomenis pranešti kitoms valstybėms narėms, joms nusiunčiant užpildytą kiekvieno saugos diržų arba tvirtinimo sistemų tipo sudėtinės dalies tipo patvirtinimo sertifikato kopiją; kadangi visus pagal patvirtinto tipo reikalavimus pagamintus saugos diržus ir tvirtinimo sistemas pažymėjus EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklu, tų saugos diržų ir tvirtinimo sistemų kitose valstybėse narėse techniškai tikrinti nereikia;

kadangi pagrindinis suderintų reikalavimų tikslas yra skatinti kelių eismo saugą; kadangi dėl to turėtų būti nustatytas privalomas reikalavimas, kad transporto priemonėse, kurioms taikoma ši direktyva, būtų įrengti saugos diržai ir tvirtinimo sistemos;

kadangi su motorinėmis transporto priemonėmis susijusių nacionalinių įstatymų derinimas apima abipusį kiekvienos valstybės narės pagal bendruosius reikalavimus atliktų patikrinimų pripažinimą,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

1. Kiekviena valstybė narė EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimą suteikia bet kokiam I priedo 2 skirsnyje ir IV–XIV prieduose nustatytus konstrukcijos ir bandymų reikalavimus atitinkančiam trijų taškų arba juosmens saugos diržo ir tvirtinimo sistemos tipui.

---

[1] OL C 76, 1975 4 7, p. 37.
[2] OL C 263, 1975 11 17, p. 37.
[3] OL L 42, 1970 2 23, p. 1.
[4] OL L 38, 1974 2 11, p. 2.
[5] OL L 165, 1974 6 20, p. 16.
[6] OL L 221, 1974 8 12, p. 1.
[7] OL L 24, 1976 1 30, p. 6.

2. EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimą suteikusi valstybė narė, jeigu būtina, bendradarbiaudama su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis, imasi būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad gamybos pavyzdžiai atitiktų patvirtintą tipą.

3. Siekiant įgyvendinti 2 straipsnio dalies nuostatas, pakanka, kad valstybė narė užtikrintų, jog būtų taikomos I priedo 2.8.1 punkte nustatytos kokybės kontrolės procedūros.

Tačiau, jeigu patikrinimus atlieka pati valstybė narė arba jos įgaliotos laboratorijos, tų patikrinimų metu naudojami tokie metodai, kuriuos taikant rezultatai būtų bent tokie pat patikimi, kaip gautieji taikant 1 straipsnio dalyje numatytas procedūras. Ypač tinkamas metodas yra I priedo 2.8.2 punkte nustatyta tvarka.

2 straipsnis

Valstybės narės kiekvienam saugos diržo arba tvirtinimo sistemos tipo, kurį jos patvirtina pagal 1 straipsnį, gamintojui arba įgaliotajam jo atstovui išduoda EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklą, atitinkantį vieną iš III priede nurodytų pavyzdžių.

Valstybės narės imasi visų atitinkamų priemonių siekiant neleisti, kad būtų naudojami ženklai, dėl kurių pagal 1 straipsnį patvirtinto tipo saugos diržus arba tvirtinimo sistemas būtų galima supainioti su kitais įtaisais.

3 straipsnis

1. Jokia valstybė narė negali uždrausti pateikti į rinką saugos diržus arba tvirtinimo sistemas dėl priežasčių, susijusių su jų konstrukcija arba veikimo būdu, jeigu tie saugos diržai arba tvirtinimo sistemos turi EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklą.

2. Vis dėlto valstybė narė gali uždrausti pateikti į rinką EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklą turinčius saugos diržus ir tvirtinimo sistemas, kurios nuolat neatitinka patvirtinto tipo reikalavimų.

Ta valstybė nedelsiant praneša kitoms valstybėms narėms ir Komisijai apie priemones, kurių ji ėmėsi, ir nurodo tokio sprendimo priežastis.

4 straipsnis

Kiekvienos valstybės narės kompetentingos institucijos per mėnesį kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms nusiunčia sudėtinės dalies tipo patvirtinimo sertifikatų, kurių pavyzdys nurodytas II priede ir kurie užpildomi patvirtinant arba atsisakant patvirtinti kiekvieną saugos diržų ir tvirtinimo sistemos tipą, kopiją.

5 straipsnis

1. Jeigu EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimą suteikusi valstybė narė nustato, kad daugelis saugos diržų ir tvirtinimo sistemų, turinčių tokį patį EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklą, neatitinka tipo, kurį ta valstybė narė yra patvirtinusi, ji imasi būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad gamybos pavyzdžiai atitiktų patvirtintą tipą. Tos valstybės kompetentingos institucijos pataria kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms, kokių imtis priemonių, kurias, jeigu nustatytų reikalavimų nuosekliai nesilaikoma, galima sugriežtinti panaikinant EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimą. Pirmiau minėtos institucijos imasi tokių pačių priemonių, jeigu kitos valstybės narės kompetentingos institucijos joms praneša apie tokį nustatytų reikalavimų nesilaikymą.

2. Kompetentingos valstybių narių institucijos per mėnesį viena kitai praneša apie visus panaikintus EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimus ir to panaikinimo priežastis.

3. Jeigu EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimą suteikusi valstybė narė jai pateiktą pranešimą dėl neatitikties užginčija, atitinkamos valstybės narės ginčą stengiasi išspręsti. Informuojama Komisija, kuri, jei būtina, surengia atitinkamus pasitarimus susitarimui pasiekti.

6 straipsnis

Pagal nuostatas, kurios numatytos įgyvendinant šią direktyvą, priimant bet kokį sprendimą atsisakyti suteikti saugos diržų arba tvirtinimo sistemų EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimą arba tokį patvirtinimą panaikinti, ar uždrausti tuos saugos diržus ir tvirtinimo sistemas pateikti į rinką arba naudoti, nurodomos išsamios tokio sprendimo priežastys. Apie tokius sprendimus pranešama atitinkamai šaliai, taip pat ją informuojant apie teisės gynimo priemones, kuri ta šalis gali taikyti pagal valstybėse narėse galiojančius įstatymus, ir apie laikotarpius, per kuriuos leidžiama tomis teisės gynimo priemonėmis pasinaudoti.

7 straipsnis

Jokia valstybė narė negali atsisakyti suteikti EEB tipo arba nacionalinį tipo patvirtinimą transporto priemonei dėl priežasčių, susijusių su joje įrengtais saugos diržais arba tvirtinimo sistemomis, jeigu jie turi EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklą ir yra įrengti pagal I priedo 3 skirsnyje nustatytus reikalavimus.

8 straipsnis

Jokia valstybė narė negali atsisakyti arba uždrausti parduoti, registruoti, pradėti eksploatuoti arba naudoti bet kurią transporto priemonę dėl priežasčių, susijusių su saugos diržais arba tvirtinimo sistemomis, jeigu jie turi EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklą ir yra įrengti pagal I priedo 3 skirsnyje nustatytus reikalavimus.

9 straipsnis

Šioje direktyvoje „transporto priemonė“ – tai bet kokia skirta naudoti kelyje Direktyvos 70/156/EEB I priede apibrėžta M_1 kategorijos motorinė transporto priemonė, turinti bent keturis ratus, kurios maksimalus konstrukcinis greitis viršija 25 km/h.

10 straipsnis

Visi pakeitimai, būtini siekiant priedų reikalavimus suderinti taip, kad būtų atsižvelgta į technikos pažangą, priimami pagal Direktyvos 70/156/EEB 13 straipsnyje nustatytą tvarką.

11 straipsnis

1. Valstybės narės priima nuostatas, kurios, įsigaliojusios per 18 mėnesių nuo pranešimo apie šią direktyvą dienos, įgyvendinta šią direktyvą, ir nedelsdamos apie tai praneša Komisijai.

2. Valstybės narės užtikrina, kad šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstai būtų pateikiami Komisijai.

12 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge, 1977 m. birželio 28 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

W. RODGERS

I PRIEDAS

TAIKYMO SRITIS, APIBRĖŽIMAI, EEB SUDĖTINĖS DALIES TIPO PATVIRTINIMAS, ĮRENGIMUI TAIKOMI REIKALAVIMAI

0. TAIKYMO SRITIS

Ši direktyva taikoma saugos diržams ir tvirtinimo sistemoms, kurios įrengiamos transporto priemonėse, atitinkančiose 9 straipsnyje pateiktą apibrėžimą ir skirtose atskiram naudojimui, t. y., kad jas naudotų priekinėse sėdynėse sėdintys suaugę keleiviai.

1. APIBRĖŽIMAI

Šioje direktyvoje:

1.1. „*saugos diržas (sėdynės diržas, diržas)*“ – tai fiksavimo užraktą turinčių diržų, ir reguliavimo bei tvirtinimo įtaisų komplektas, kurį galima pritvirtinti prie motorinės transporto priemonės ir kuris numatytas tam, kad, apribodamas to komplekto naudotojo kūno slankumą, sumažintų pavojų jam susižeisti, jeigu transporto priemonė susidurtų su kliūtimi arba būtų staigiai stabdoma. Tas komplektas paprastai vadinamas „diržų komplektu“, šis terminas apibūdina kiekvieną energijos absorbavimo arba diržo įtraukimo įtaisą;

1.1.1. „*juosmens diržas*“ – tai apie priekinę naudotojo juosmens dalį apjuosiamas diržas;

1.1.2. „*įstrižas diržas*“ – tai nuo klubo iki kito peties per krūtinę apjuosiamas diržas;

1.1.3. „*trijų taškų diržas*“ –tai kiekvienas trijuose taškuose pritvirtintas, iš juosmens ir įstrižo diržo sudarytas diržų komplektas;

1.1.4. „*saugos diržų komplektas*“ – tai iš juosmens ir įstrižo perpetinio diržo sudarytas diržų komplektas;

1.2. „*diržo tipas*“ – tai tokiais pagrindiniais požymiais nesiskirianti diržų kategorija:

1.2.1. standžiosiomis dalimis (užraktu, pritvirtinimo ir diržo įtraukimo įtaisais, t. t.);

1.2.2. diržų medžiaga, raštu, matmenimis ir spalva;

1.2.3. saugos diržų komplekto geometrija;

1.3. „*diržas*“ – tai kūną sulaikanti ir diržo tvirtinimo įtaisams apkrovas perduodanti lanksti sudėtinė dalis;

1.4. „*užraktas*“ – tai greitai atpalaiduojamas įtaisas, užtikrinantis, kad saugos diržas sulaiko to diržo naudotoją. Užraktas gali apimti diržo reguliavimo įtaisą;

1.5. „*diržo reguliavimo įtaisas*“ – tai įtaisas, kuriuo, atsižvelgiant į kiekvieno to diržo naudotojo poreikius ir sėdynės padėtį, galima reguliuoti diržą. Reguliavimo įtaisas gali būti užrakto arba diržo įtraukimo įtaiso dalis;

1.6. „*papildomi įtaisai*“ –tai diržo komplekto dalys, įskaitant būtinas saugos sudėtines dalis, kuriomis tą komplektą galima sumontuoti prie diržo tvirtinimo įtaisų;

1.7. „*energijos absorberis*“ –tai atskirai nuo diržo arba kartu su juo energijai išsklaidyti skirtas diržų komplekto įtaisas;

1.8. „*diržo įtraukimo įtaisas*“ – tai įtaisas saugos diržui arba jo daliai nustatyti;

1.8.1. *„diržo įtraukimo įtaisas be ištraukiamo diržo blokavimo padėčių“* (1 tipas) – tai diržo įtraukimo įtaisas, iš kurio visas diržas ištraukiamas taikant mažą poveikio jėgą ir kuriuo ištraukiamo diržo reguliuoti negalima;

1.8.2. *„diržo įtraukimo įtaisas su rankiniu blokavimo išjungikliu“* (2 tipas) – tai diržo įtraukimo įtaisas, kurio blokavimo įtaisą naudotojas turi išjungti siekiant ištraukti pageidaujamo ilgio diržą, ir kuris užblokuojamas automatiškai, kai diržas nebetraukiamas;

1.8.3. *„automatiškai blokuojamas diržo įtraukimo įtaisas“* (3 tipas) –tai diržo įtraukimo įtaisas, iš kurio galima ištraukti pageidaujamo ilgio diržą ir kuris, jeigu užraktas užsegtas, automatiškai sureguliuoja to diržo ilgį pagal diržo naudotoją. Daugiau diržo galima ištraukti tik tuo atveju, jeigu diržo naudotojas imasi tam tikrų veiksmų;

1.8.4. *„diržo įtraukimo įtaisas su avariniu blokavimo mechanizmu“* (4 tipas) – tai diržo įtraukimo įtaisas, kuris esant įprastoms vairavimo sąlygoms neriboja saugos diržo naudotojo judėjimo laisvės. Tas diržo įtraukimo įtaisas su avariniu blokavimo mechanizmu turi ilgio reguliavimo įtaisą, kuris diržo ilgį sureguliuoja automatiškai pagal jo naudotoją, ir blokavimo mechanizmą, kuris esant pavojui įjungiamas automatiškai:

1.8.4.1. kai transporto priemonė stabdoma, diržas ištraukiamas, atsižvelgiant į diržo įtraukimo įtaisą arba taikant kitas automatines priemones (blokavimo mechanizmas įsijungia veikiant vienam faktoriui), arba

1.8.4.2. kai derinami pirmiau minėti veiksniai (blokavimo mechanizmas įsijungia veikiant daugiau kaip vienam faktoriui);

1.9. *„saugos diržo tvirtinimo įtaisai“* – tai transporto priemonės arba sėdynės konstrukcijos dalys ar bet kokia kita transporto priemonės dalis, prie kurios saugos diržai turi būti pritvirtinti;

1.10. *„transporto priemonės tipas“* – tai atsižvelgiant į saugos diržus ir tvirtinimo sistemas, yra motorinių transporto priemonių kategorija, nesiskirianti tokiais pagrindiniais požymiais, pavyzdžiui, transporto priemonės, sėdynės arba transporto priemonės bet kokios kitos sudedamosios dalies, prie kurios pritvirtinti saugos diržai ir tvirtinimo sistemos, sudėtinių dalių konstrukcijos matmenimis, kontūrais ir pagrindinėmis medžiagomis;

1.11. *„tvirtinimo sistema“* – tai iš atitinkamomis priemonėmis prie transporto priemonės konstrukcijos pritvirtintos sėdynės ir saugos diržo, kurio bent vienas tvirtinimo įtaisas yra ant sėdynės konstrukcijos, sudaryta sistema;

1.12. *„sėdynė“* – tai su užbaigta apdaila vienam suaugusiam žmogui skirta sėdėti konstrukcija, kuri transporto priemonėje gali būti įmontuota arba nesumontuota. Tas terminas taikomas ir atskirai sėdynei bei neišardomos daugiavietės sėdynės daliai, skirtai sėdėti vienam žmogui;

1.13. *„sėdynių grupė“* – tai daugiavietė neišardoma sėdynė arba atskiros, tačiau šonais suglaustos sėdynės (t. y. pritvirtintos taip, kad priekiniai vienos iš tų sėdynių tvirtinimo įtaisai yra vienoje linijoje su priekiniais arba galiniais kitos sėdynės tvirtinimo įtaisais ar tarp kitos sėdynės tvirtinimo įtaisų), kuriose gali sėdėti vienas arba daugiau suaugusiųjų;

1.14. *„daugiavietė neišardoma sėdynė“* – tai konstrukcija su užbaigta apdaila, skirta sėdėti bent dviems suaugusiems;

1.15. *„reguliavimo sistema“* – tai įtaisas, kuriuo sėdynę arba jos dalis galima nustatyti taip, kad sėdynė arba jos dalys atitiktų sėdynėje sėdinčio žmogaus kūno formą. Tuo įtaisu visų pirma galima reguliuoti:

1.15.1. išilginę slinktį;

1.15.2. vertikalią slinktį;

1.15.3. kampinę slinktį;

1.16. *„sėdynės tvirtinimo įtaisas“* – tai sėdynės komplekto tvirtinimo prie transporto priemonės konstrukcijos sistema, įskaitant transporto priemonės konstrukcijos detales, kurios taikomos sėdynei tvirtinti;

1.17. *„sėdynės tipas“* – tai tokiais pagrindiniais požymiais nesiskirianti sėdynių kategorija:

1.17.1. konstrukcija, forma, matmenimis ir sėdynės medžiaga;

1.17.2. reguliavimo sistemų tipu ir matmenimis bei visomis blokavimo sistemomis;

1.17.3. saugos diržų tvirtinimo prie sėdynės įtaisų, sėdynės tvirtinimo įtaisų ir pirmiau minėtiems įtaisams tvirtinti taikomų transporto priemonės konstrukcijos dalių tipu ir matmenimis;

1.18. *„poslinkio sistema“* – tai sėdynės arba vienos iš jos dalių, nefiksuojant jų tarpinėje padėtyje, kampu arba išilgine kryptimi keičiantis padėtį įtaisas, kad keleivis galėtų lengviau įlipti ir išlipti;

1.19. *„blokavimo sistema“* – tai įtaisas, užtikrinantis, kad sėdynė arba jos dalys būtų išlaikytos kiekvienoje jų eksploatavimo padėtyje.

2. EEB SUDĖTINĖS DALIES TIPO PATVIRTINIMAS

2.1. **Paraiška suteikti EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimą**

2.1.1. Paraišką suteikti saugos diržo tipo EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimą įteikia firmos vardo arba prekių ženklo turėtojas ar įgaliotasis jo atstovas.

Paraišką tvirtinimo sistemos tipui suteikti EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimą pateikia prekių ženklo turėtojas arba įgaliotasis jo atstovas ar transporto priemonės, kurioje ta sistema turi būti įrengta, gamintojas arba įgaliotasis jo atstovas.

2.1.2. Su paraiška pateikiama:

2.1.2.1. trys diržo tipo techninių aprašų egzemplioriai, kuriuose apibūdinti taikomi diržai ir standžiosios dalys ir jei tai yra diržo įtraukimo įtaisai, prie kurių pridedami atitinkami brėžiniai bei įrengimo nurodymai. Brėžiniuose turi būti nurodyta EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklo vieta. Apraše nurodoma pateikto patvirtinti pavyzdžio spalva ir apibrėžiamas(apibrėžiami) transporto priemonės tipas (–ai), kuriam (–iems) yra skirtas tas diržo tipas. Jei tai yra tvirtinimo sistema, apraše pateikiama: atitinkamo mastelio transporto priemonės konstrukcijos, sėdynės, reguliavimo sistemų ir tvirtinimo detalių brėžiniai, kuriuose nurodyta sėdynės ir diržo tvirtinimo įtaisų bei pakankamai detalios sustiprinamųjų elementų pozicijos; taikytų medžiagų, kurios gali turėti įtakos sėdynės ir diržo tvirtinimo įtaisų stiprumui, aprašas; techninis sėdynės ir diržo tvirtinimo įtaisų aprašas;

2.1.2.2. penki diržo tipo pavyzdžiai be diržo įtraukimo įtaiso;

2.1.2.3. šeši diržo tipo pavyzdžiai su diržo įtraukimo įtaisu;

2.1.2.4. 10 metrų ilgio kiekvieno tipo diržo, kuris įtraukiamas į diržų komplektą, atkarpa.

2.1.3. Jei taikoma tvirtinimo sistemoms, pareiškėjas techninei tarnybai pateikia du tos sistemos pavyzdžius, kuriuose gali būti du iš 2.1.2.2 punkte paminėtų diržų, ir gamintojo nuožiūra pateikia patvirtintino tipo reikalavimus atitinkančią transporto priemonę arba transporto priemonės dalį ar dalis, kurią(kurias) patvirtinimo bandymus atliekanti techninė tarnyba laiko svarbia(svarbiomis) siekiant išbandyti tvirtinimo sistemą.

2.2. **Žymenys**

Pagal 2.1 punktą pateikto diržo arba tvirtinimo sistemos tipo pavyzdžiai, kad jiems būtų išduotas EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimas, turi aiškiai įskaitomą ir nenutrinamą gamintojo pavadinimą, firmos vardą arba prekių ženklą.

2.3. **Bendrosios sąlygos**

2.3.1. Kiekvienas pagal 2.1 punktą pateiktas pavyzdys atitinka 2.3–2.7 punkte nurodytas sąlygas.

2.3.2. Diržas arba tvirtinimo sistema suprojektuojami ir pagaminami taip, kad juos įrengus pagal nurodymus ir jeigu keleivis jais naudojasi tinkamai, diržas arba tvirtinimo sistema veikia pagal nustatytus reikalavimus ir įvykus avarijai sumažina riziką susižeisti.

2.4. **Standžiosios dalys**

2.4.1. *Bendrosios nuostatos*

2.4.1.1. Standžiosios saugos diržo dalys, pavyzdžiui, užraktai, diržo reguliavimo įtaisai, tvirtinamosios detalės ir panašūs įtaisai neturi aštrių briaunų, dėl kurių diržas galėtų nusidėvėti arba nusitrintų ir dėl to nutrūktų.

2.4.1.2. Visos saugos diržų komplekto dalys, kurios gali rūdyti, turi būti tinkamai nuo to apsaugotos. Atlikus 2.7.2 punkte nustatytą korozijos bandymą, kvalifikuotas stebėtojas vizualiai neturi pastebėti nei įtaiso gedimo požymių, dėl kurių tinkamas to įtaiso veikimas sumažėtų, nei aiškių rūdijimo požymių.

2.4.1.3. Energiją sugeriančios arba veikiamos apkrovos ar ją perduodančios standžiosios dalys neturi būti lūžios.

2.4.1.4. Standžiosios ir plastikinės saugos diržo dalys turi būti išdėstytos ir įrengtos taip, kad motorinę transporto priemonę eksploatuojant įprastu būdu, tos dalys neįstrigtų po slankiojančia sėdyne arba transporto priemonės duryse. Jeigu viena iš tų dalių neatitinka pirmiau minėtų reikalavimų, su ja turi būti atliktas 2.7.6.4 punkte nustatytas atšaldytos dalies smūginis bandymas. Jeigu užbaigus bandymą plastikiniuose gaubtuose arba standžiųjų dalių laikikliuose atsiranda matomų trūkių, tos plastikinės dalys pašalinamos ir tada patikrinamas likusio komplekto patikimumas. Jeigu likęs komplektas yra patikimas arba jeigu jame matomų trūkių nenustatyta, tas komplektas patikrinamas dar kartą siekiant nustatyti ar jis atitinka 2.4.2, 2.4.3 ir 2.6 punktų reikalavimus.

2.4.2. *Užraktas*

2.4.2.1. Užraktas suprojektuojamas taip, kad nebūtų galima jį netinkamai panaudoti. Tas reikalavimas, *inter alia*, reiškia, kad užrakto nebūtų įmanoma palikti užrakinto. Užrakto atrakinimo būdas turi būti paprastas. Jeigu užraktas liečia saugos diržo naudotoją, tas lietimosi paviršius neturi būti mažesnis kaip 46 mm.

2.4.2.2. Užraktas turi išlikti užrakintas, net kai apkrova jo neveikia ir nepaisant jo padėties. Užrakto neturi būti įmanoma atrakinti mažesne kaip 1 daN jėga.

Užraktas turi būti suprojektuotas taip, kad juo būtų lengva naudotis ir kad būtų patogu tą užraktą laikyti. Užraktą veikiant 2.7.9.2 punkte nustatytai apkrovai, jį galima atrakinti.

Užraktas atrakinamas paspaudus mygtuką arba panašų įtaisą. Paviršiaus, kuris veikiamas jėga ir kai jis parengtas atrakinti užraktą, plotas:

— tai yra uždaro tipo įtaisai, ne mažesnis kaip 4,5 cm^2 ir plotis ne mažesnis kaip 15 mm,

— tai yra ne uždaro tipo įtaisai, ne mažesnis kaip 2,5 cm^2 ir plotis ne mažesnis kaip 10 mm.

Tas plotas turi būti raudonos spalvos. Jokia kita užrakto dalis ta spalva nedažoma.

2.4.2.3. Užraktas atitinka pakartotiniam eksploatavimui taikomus reikalavimus ir, prieš pradedant 2.7.8 punkte nurodytą dinaminį bandymą, jis atrakinamas ir užrakinamas 500 kartų. Be to, esant įprastoms eksploatavimo sąlygoms, užraktą užrakinančios spyruoklės 4 500 kartų suspaudžiamos ir atpalaiduojamos.

2.4.2.4. Pagal 2.7.6.3 punktą išbandytas užraktas veikia pagal įprastus reikalavimus.

2.4.2.5. Jėga, kuria atrakinamas užraktas, su juo atliekant 2.7.9 punkte nurodytą bandymą, neturi būti didesnė kaip 6 daN.

2.4.2.6. Atitinkamai pagal 2.7.6.1 ir 2.7.6.5 punktų reikalavimus su užraktu atliekamas stiprumo bandymas. Nustatyta apkrova veikiamas užraktas neturi sulūžti, labai deformuotis arba atitrūkti.

2.4.2.7. Jei taikoma bendrą dviejų komplektų sudėtinę dalį turintiems užraktams ir jeigu vieno komplekto užraktą galima sujungti su porine pirmojo ir su sujungiamąja kito komplekto detale, 2.7.8 ir 2.7.9 punktuose paminėti užrakto stiprumo ir atrakinimo bandymai atliekami su abiem bendro komplekto dalimis.

2.4.3. *Diržo reguliavimo įtaisas*

2.4.3.1. Bandymas atliekamas su dviem kiekvieno diržo reguliavimo įtaiso pavyzdžiais pagal 2.7.4 punkto reikalavimus. Kiekvieno reguliavimo įtaiso diržo poslinkis neturi būti didesnis kaip 25 mm, o visų diržo reguliavimo įtaisų poslinkis – ne didesnis kaip 40 mm.

2.4.3.2. Su visais diržo reguliavimo įtaisais pagal 2.7.6.1 punktą atliekamas stiprumo bandymas. Tuos įtaisus veikiant nustatyta apkrova, jie neturi sulūžti arba atitrūkti.

2.4.3.3. Pagal 2.7.6.6 punktą atliekant bandymą, bet kokiam rankiniam įtaisui valdyti būtina jėga neturi būti didesnė kaip 5 daN.

2.4.4. *Tvirtinimo detalės*

Pagal 2.7.6.1 ir 2.7.6.2 punktų reikalavimus su tvirtinimo detalėmis atliekamas stiprumo bandymas. Tas tvirtinimo detales veikiant nustatyta apkrova, jos neturi sulūžti arba atitrūkti.

2.4.5. *Diržo įtraukimo įtaisai*

Diržo įtraukimo įtaisai turi atitikti toliau nurodytus reikalavimus, įskaitant 2.7.6.1 ir 2.7.6.2 punktuose nustatytų stiprumo bandymų reikalavimus.

2.4.5.1. Automatiškai blokuojami diržo įtraukimo įtaisai

2.4.5.1.1. Su automatiškai blokuojamu diržo įtraukimo įtaisu sujungta saugos diržo juosta tam įtaisui iš vienos blokavimo padėties persijungiant į kitą neturi pasislinkti daugiau kaip 30 mm. Kai saugos diržo naudotojas pasislenka atgal, diržas arba turi likti pradinėje padėtyje, arba į tą padėtį sugrįžti automatiškai, jeigu vėliau diržo naudotojas pasislenka į priekį.

2.4.5.1.2. Jeigu diržo įtraukimo įtaisas yra juosmens diržo dalis, kai diržas ištrauktas ir užsegtas tarp manekeno ir diržo įtraukimo įtaiso, pagal 2.7.7.4 punktą išmatuota to diržo įtraukimo jėga yra nemažesnė kaip 0,7 daN. Jeigu diržo įtraukimo įtaisas yra įstrižo diržo dalis, pirmiau minėtu būdu išmatuota jo įtraukimo jėga neturi būti mažesnė kaip 0,2 daN ir ne didesnė kaip 0,7 daN. Jeigu diržas nutiestas pro kreipiamąją arba apjuosia skriemulį, įtraukimo jėga matuojama tarp manekeno ir kreipiamosios arba skriemulio. Jeigu komplektas turi įtaisą, kuriam įsijungus automatiškai arba jį įjungus ranka, tas įtaisas viso diržo įtraukti neleidžia, nustatant įtraukimo jėgą tas įtaisas neįjungiamas.

2.4.5.1.3. Diržas ištraukiamas iš įtraukimo įtaiso ir pagal 2.7.7.1 punkte aprašytą būdą leidžiama, kad diržo įtraukimo įtaisas jį vėl įtrauktų, ir tas ištraukimo bei įtraukimo ciklas kartojamas 5 000 kartų. Užbaigus tą ciklą, su diržo įtraukimo įtaisu atliekamas 2.7.2 punkte nustatytas korozijos bandymas, o jį užbaigus – 2.7.7.3 punkte aprašytas atsparumo dulkėms bandymas. Tada pagal nustatytus reikalavimus su diržo įtraukimo įtaisu užbaigiamas kitas 5 000 kartų atliekamas diržo ištraukimo ir įtraukimo ciklas, kurį atlikus tas įtaisas turi atitikti 2.4.5.1.1 ir 2.4.5.1.2 punktuose nurodytus reikalavimus. Atlikus pirmiau nurodytus bandymus, diržo įtraukimo įtaisas veikia pagal nustatytus reikalavimus ir tinkamai įtraukia diržą.

2.4.5.2. Diržo įtraukimo įtaisai, turintys avarinio blokavimo mechanizmą

2.4.5.2.1. Pagal 2.7.7.2 punktą išbandytas avarinį blokavimo mechanizmą turintis diržo įtraukimo įtaisas atitinka tokias sąlygas:

2.4.5.2.1.1. kai transporto priemonės lėtėjimo pagreitis yra 0,45 g, įtaisas automatiškai užblokuojamas;

2.4.5.2.1.2. kai diržo ištraukimo kryptimi išmatuotas diržo pagreitis yra mažesnis kaip 0,8 g, įtaisas neužblokuojamas;

2.4.5.2.1.3. jeigu įtaisas nuo įrengimo vietos, kurią yra nurodęs gamintojas, bet kokia kryptimi pakreipiamas 12° arba mažesniu kampu, tas įtaisas neužblokuojamas;

2.4.5.2.1.4. jeigu įtaisas nuo įrengimo vietos, kurią yra nurodęs gamintojas, bet kokia kryptimi pakreipiamas 27° arba didesniu kampu, tas įtaisas užblokuojamas;

2.4.5.2.2. avarinį blokavimo mechanizmą, kuris įsijungia veikiant daugiau kaip vienam faktoriui, vienas iš tų faktorių – tai diržo ištraukimas atsižvelgiant į diržo įtraukimo įtaisą, turintis įtraukimo įtaisas, išbandytas pagal 2.7.7.2 punktą, atitinka ne tik pirmiau nurodytus reikalavimus, bet ir jis užblokuojamas, jeigu ištraukimo kryptimi išmatuotas ištraukiamo diržo pagreitis yra bent 1,5 g;

2.4.5.2.3. kiekvieno iš 2.4.5.2.1 ir 2.4.5.2.2. punktuose nurodytų bandymų metu, kol diržo įtraukimo įtaisas neužblokuojamas, ištraukto diržo ilgis, pradedant skaičiuoti nuo 2.7.7.2.1 punkte nurodyto ilgio, neturi būti didesnis kaip 50 mm. Siekiant atsižvelgti į 2.4.5.2.1.2 punkto reikalavimus, diržo įtraukimo įtaisas laikomas atitinkančiu reikalavimus, jeigu tuo atveju, kai diržo ištraukimo pagreičio vertės atitinka tame punkte nustatytas vertes, jis neužblokuojamas tol, kol neištraukiama bent 50 mm diržo, ir jeigu skaičiuoti pradedama nuo 2.7.7.2.1 punkte nurodyto ilgio;

2.4.5.2.4. jeigu diržo įtraukimo įtaisas yra juosmens diržo dalis, kai diržas užsegtas tarp manekeno ir diržo įtraukimo įtaiso, pagal 2.7.7.4 punktą išmatuota to diržo įtraukimo jėga neturi būti mažesnė kaip 0,7 daN. Jeigu diržo įtraukimo įtaisas yra įstrižo diržo dalis, pirmiau minėtu būdu išmatuota jo įtraukimo jėga neturi būti mažesnė kaip 0,2 daN ir ne didesnė kaip 0,7 daN. Jeigu diržas nutiestas pro kreipiamąją arba apjuosia skriemulį, įtraukimo jėga matuojama tarp manekeno ir kreipiamosios arba skriemulio. Jeigu komplektas turi įtaisą, kuriam įsijungus automatiškai arba jį įjungus ranka, tas įtaisas viso diržo įtraukti neleidžia, nustatant įtraukimo jėgą tas įtaisas neįjungiamas;

2.4.5.2.5. diržas ištraukiamas iš įtraukimo įtaiso ir pagal 2.7.7.1 punkte aprašytą metodą leidžiama, kad diržo įtraukimo įtaisas jį vėl įtrauktų, ir tas ištraukimo bei įtraukimo ciklas kartojamas 40 000 kartų. Užbaigus tą ciklą, atliekamas 2.7.2 punkte nustatytas diržo įtraukimo įtaiso korozijos bandymas, o jį užbaigus – 2.7.7.3 punkte aprašytas atsparumo dulkėms bandymas. Tada pagal nustatytus reikalavimus su diržo įtraukimo įtaisu užbaigiamas kitas 5 000 kartų diržo ištraukimo ir įtraukimo ciklas, po kurio tas įtaisas turi atitikti 2.4.5.2.1, 2.4.5.2.2, 2.4.5.2.3 ir 2.4.5.2.4 punktų reikalavimus. Atlikus pirmiau nurodytus bandymus, diržo įtraukimo įtaisas turi veikti pagal nustatytus reikalavimus ir tinkamai įtraukti diržą.

2.5. **Diržai**

2.5.1. *Bendrosios nuostatos*

2.5.1.1. Techninės diržų charakteristikos turi būti tokios, kad būtų užtikrinta, jog tų diržų slėgis, kuriuo jie veikia diržo naudotoją, per visą diržo plotį pasiskirstytų kuo tolygiau ir kad tie diržai nesusisuktų net ir veikiant apkrovai. Diržai turi būti energiją sugeriantys ir energiją išsklaidantys.

2.5.1.2. Veikiant 980 daN apkrovai, diržo plotis yra ne mažesnis kaip 46 mm. Tas matmuo išmatuojamas atliekant 2.7.5 punkte nustatytą trūkimo bandymą ir mašinos nestabdant.

2.5.2. *Stipris atlikus kondicionavimą kambario atmosferos sąlygomis*

Jei du diržo bandiniai buvo kondicionuoti pagal 2.7.3.1 punktą, pagal 2.7.5 punktą nustatyta diržą nutraukiančioji apkrova yra nemažesnė kaip 1 470 daN. Nustačius dviejų pavyzdžių diržą nutraukiančiąją apkrovą, tų apkrovų skirtumas neturi būti didesnis kaip 10 % didesnės išmatuotos apkrovos.

2.5.3. *Stipris po specialaus kondicionavimo*

Jei du diržo bandiniai buvo kondicionuoti pagal vieną iš 2.7.3 punkto nuostatų (išskyrus 2.7.3.1 punktą), diržą nutraukiančioji apkrova yra nemažesnė kaip 75 % 2.5.2 punkte nurodyto bandymo metu nustatytos vidutinės apkrovos ir ne mažesnė kaip 1 470 daN. Techninė tarnyba vieno arba daugiau iš tų bandymų gali atsisakyti, jeigu dėl taikomos medžiagos sudėties arba jau esamos informacijos to bandymo ar bandymų atlikti nebūtina.

2.6. **Diržų komplektas arba tvirtinimo sistema**

2.6.1. *Dinaminio bandymo reikalavimai*

2.6.1.1. Su diržų komplektu arba tvirtinimo sistema pagal 2.7.8 punktą atliekamas dinaminis bandymas.

2.6.1.2. Dinaminis bandymas atliekamas su dviem diržų komplektais, kurie niekada nebuvo veikiami apkrova, išskyrus tą atvejį, jei tvirtinimo sistemos dalį sudaro diržų komplektai, dinaminį bandymą atliekant su sėdynių grupei, kuri kol kas nebuvo veikiama apkrova, skirtomis tvirtinimo sistemomis. Išbandytinų diržų komplektų užraktai turi atitikti 2.4.2.3 punkto reikalavimus. Jei tai yra įtraukimo įtaisus turintys saugos diržai, su įtraukimo įtaiso blokavimo mechanizmu atliekamas 2.7.7.1 punkte nurodytas patvarumo, 2.7.2 punkte – korozijos bandymas ir 2.7.7.3 punkte nurodytas atsparumo dulkėms bandymas. Atliekant bandymą, atsižvelgiama į šiuos reikalavimus:

2.6.1.2.1. jokia diržų komplekto arba tvirtinimo sistemos dalis neturi sulūžti ir joks užraktas arba fiksavimo ar sėdynės poslinkį reguliuojanti sistema neturi išsiblokuoti;

2.6.1.2.2. jei tai yra juosmens diržai, manekeno juosmuo į priekį pasislenka 80–200 mm. Jei tai yra kito tipo diržai, manekeno juosmuo į priekį pasislenka 80–200 mm, o krūtinė – 100–300 mm. Tie poslinkiai nurodyti pagal VIII priedo 6 brėžinyje pateiktus matavimo taškus.

2.6.1.3. Jei taikoma tvirtinimo sistemai:

2.6.1.3.1. krūtinės ląstos atskaitos taško poslinkis gali būti didesnis už 2.6.1.2.2 punkte nustatytą poslinkį, jeigu atliktais apskaičiavimais arba kitu bandymu galima įrodyti, kad jokia bandymo metu naudojamo manekeno liemens arba galvos dalis neprisiliečia prie jokios standžiosios transporto priemonės priekinės dalies, išskyrus prisilietimą krūtinės ląsta prie vairo mechanizmo komplekto, jei jis atitinka Direktyvos 74/297/EEB reikalavimus, ir jei krūtinės ląsta prie vairaračio neprisiliečia transporto priemonei važiuojant didesniu kaip 24 km/h greičiu. Nustatant krūtinės ląstos atskaitos taško poslinkį, laikoma, kad sėdynė yra 2.7.8.1.5 punkte apibrėžtoje padėtyje;

2.6.1.3.2. jei tai yra dviejų durų transporto priemonė, atlikus dinaminius bandymus, sėdynės poslinkio ir fiksavimo sistemas, leidžiančias užpakalinių sėdynių keleiviams išlipti iš transporto priemonės, turi būti valdomos rankiniu būdu.

2.6.2. *Padilinto saugos diržo stiprumas*

2.6.2.1. Abiejų pagal 2.7.3.6 punktą kondicionuotų pavyzdžių nutraukiančioji apkrova nustatoma pagal 2.5.2 ir 2.7.6 punktus. Ji yra bent bent 75 % atliekant bandymus su nenudilintais diržais nustatyto nutraukiančiųjų apkrovų vidurkio ir yra ne mažesnė kaip nustatyta išbandomiems įtaisams taikoma mažiausia apkrova. Dviejų bandinių nutraukiančiosios apkrovos skirtumas yra nedidesnis kaip 20 % didesniosios išmatuotos apkrovos.

2.6.2.2. Įtaisai, kuriems taikytina dilinimo metodika ir jiems taikytinos metodikos tipai nurodyti toliau pateiktoje lentelėje. Taikant kiekvieną metodiką kaskart naudojamas naujas pavyzdys.

	1 tipo metodas	2 tipo metodas	3 tipo metodas
Tvirtinimo detalės	—	—	x
Kreipiamoji arba skriemulys	—	x	—
Užrakto kilpa	—	x	x
Diržo reguliavimo įtaisas	x	x	x
Prie diržo prisiūtos dalys	—	—	x

2.7. **Bandymai**

2.7.1. *Diržo tipo arba tvirtinimo sistemos EEB sudėtinės dalies tipui patvirtinti pateiktų pavyzdžių taikymas* (žr. XIV priedą)

2.7.1.1. Bandymui su diržų komplektu, smūginiam bandymui su atšaldytu saugos diržų komplektu ir užrakto atrakinimo bandymui atlikti būtina turėti du diržų komplektus.

2.7.1.2. Vienas diržų komplektas išardomas ir diržo sudėtinių dalių pavyzdžiai naudojami korozijos ir užrakto stiprumo bandymams atlikti.

2.7.1.3. Saugos diržo dilinimo metodikai taikyti ir trumpojo saugos diržo poslinkio bandymui atlikti būtini du diržų komplektai.

2.7.1.4. Korozijos bandymui atlikti naudojamas papildomas 2.1.2.3 punkte paminėtas diržų komplektas.

2.7.1.5. Diržo pavyzdys reikalingas atliekant diržo atsparumo plyšimui bandymą. To pavyzdžio dalis laikoma tol, kol galioja sudėtinės dalies tipo patvirtinimas.

2.7.1.6. Už patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba, be 2.1.2.2, 2.1.2.3 ir 2.1.2.4 punktuose nurodytų pavyzdžių, turi teisę prašyti papildomų pavyzdžių.

2.7.2. *Korozijos bandymas*

2.7.2.1. Visas saugos diržo komplektas į bandymo kamerą įdedamas taip, kaip aprašyta XIII priede. Jeigu tas komplektas turi diržo įtraukimo įtaisą, ištraukiamas beveik visas diržas, išskyrus 300 ± 3 mm.

Bandymas be pertraukos vyksta penkiasdešimt valandų, išskyrus trumpas pertraukas, kurios gali būti būtinos, pavyzdžiui, druskos tirpalui patikrinti ir papildyti.

2.7.2.2. Iš kameros išėmus diržų komplektą, kad būtų pašalintos bet kokios druskos nuosėdos, kurios galėjo susidaryti, jis atsargiai nuplaunamas arba panardinamas į ne aukštesnės kaip 38 °C švarų tekantį vandenį, ir prieš jį apžiūrint pagal 2.4.1.2 punktą, tas komplektas kambario temperatūroje džiovinamas 24 valandas.

2.7.3. *Diržų kondicionavimas siekiant atlikti atsparumo plyšimui bandymą*

Iš diržo pagal 2.1.2.4 punktą iškirpti pavyzdžiai kondicionuojami toliau nurodytu būdu.

2.7.3.1. Kondicionavimas kambario temperatūros sąlygomis

Ne trumpiau kaip 24 valandas diržas laikomas 20 ± 5 °C temperatūroje, kai santykinis drėgnis yra 65 ± 5 %. Jeigu bandymas po kondicionavimo atliekamas ne iš karto, pavyzdys įdedamas į hermetiškai uždarytą talpyklą ir ten laikomas iki bandymo pradžios. Nutraukiančioji apkrova nustatoma per penkias minutes nuo diržo išėmimo iš kondicionavimo klimato arba talpyklos.

2.7.3.2. Bandymas šviesa

2.7.3.2.1. Taikomos rekomendacijos ISO/R 105–1959, „Tekstilės medžiagų spalvos atsparumo bandymas“ su pakeitimais, padarytais I (ISO/R 105–1959/A1 – 1963) ir II priedais (ISO/R 105/II – 1963) nuostatos. Diržas šviesa veikiamas tol, kol etaloniniai mėlyni dažai Nr. 7 išblunka taip, kad jų atspalvį galima priskirti ketvirtam pilkosios skalės laipsniui.

2.7.3.2.2. Užbaigus bandymą šviesa, ne trumpiau kaip 24 valandas diržas laikomas 20 ± 5 °C temperatūroje, kai santykinis drėgnis 65 ± 5 %. Nutraukiančioji apkrova nustatoma per penkias minutes nuo diržo išėmimo iš kondicionavimo įrenginio.

2.7.3.3. Bandymas šalčiu

2.7.3.3.1. Ne trumpiau kaip 24 valandas diržas laikomas 20 ± 5 °C temperatūroje, kai santykinis drėgnis yra 65 ± 5 %.

2.7.3.3.2. Tada 1,5 valandos diržas laikomas ant plokščio paviršiaus žemos temperatūros kameroje, kurioje oro temperatūra yra −30 ± 5 °C. Paskui diržas sulankstomas ir prie to sulankstyto diržo prikabinamas iš anksto iki −30 ± 5 °C temperatūros atšaldytas 2 kg svarmuo. Kai apkrova veikiamas diržas toje pačioje žemos temperatūros kameroje palaikomas 30 minučių, svarmuo atkabinamas ir per penkias minutes nuo diržo išėmimo iš žemos temperatūros kameros išmatuojama nutraukiančioji apkrova.

2.7.3.4. Bandymas karščiu

2.7.3.4.1. Diržas tris valandas laikomas šildymo kameroje, kurioje temperatūra yra 60 ± 5 °C, o santykinis drėgnis yra 65 ± 5 %.

2.7.3.4.2. Per penkias minutes nuo diržo išėmimo iš šildymo kameros išmatuojama nutraukiančioji apkrova.

2.7.3.5. Atsparumo vandeniui bandymas

2.7.3.5.1. Diržas tris valandas laikomas visiškai panardintas distiliuotame vandenyje, kurio temperatūra yra 20 ± 5 °C ir į kurį įpilta drėkiklio. Į vandenį galima įpilti bet kokio išbandomajam pluoštui tinkamo drėkiklio.

2.7.3.5.2. Per 10 minučių nuo diržo išėmimo iš vandens išmatuojama nutraukiančioji apkrova.

2.7.3.6. Bandymas dilinimu

2.7.3.6.1. Saugos diržo dilinimo metodika taikoma kiekvienam įtaisui, kuriame diržas liečia standžią sudedamąją diržo dalį. Tačiau 1 tipo diržo reguliavimo įtaiso dilimo bandymo (2.7.3.6.4.1) su diržo reguliavimo įtaisu daryti nebūtina, jeigu trumpojo saugos diržo poslinkio bandymas (2.7.4) įrodo, kad diržas pasislenka mažiau kaip pusę nustatyto atstumo. Bandymo įranga nustatoma taip, kad santykinė diržo ir lietimosi vietos padėtis būtų išlaikyta.

2.7.3.6.2. Dilintini pavyzdžiai ne trumpiau kaip 24 valandas laikomi atmosferoje, kurios oro temperatūra 20 ± 5 °C, o santykinis drėgnis yra 65 ± 5 %. Bandymo atlikimo metu kambario temperatūra yra 15–30 °C.

2.7.3.6.3. Toliau pateiktoje lentelėje išdėstomi kiekvieno saugos diržo dilinimo metodikos reikalavimai:

	Apkrova daN	Dažnis Hz	Ciklų skaičius	Poslinkis mm
1 tipo metodas	2,5	0,5	5 000	300 ± 20
2 tipo metodas	0,5	0,5	45 000	300 ± 20
3 tipo metodas ([1])	0–5	0,5	45 000	—

([1]) Žr. 2.7.3.6.4.3 punktą.

Šios lentelės penktoje skiltyje nurodytas poslinkis – tai diržo slankiojimo pirmyn ir atgal amplitudė.

2.7.3.6.4. Ypatingosios metodikos taikymo sąlygos.

2.7.3.6.4.1. 1 tipo metodika: jei diržas slysta per reguliavimo įtaisą.

Vieną diržo atkarpą vertikalia kryptimi nuolat veikia 2,5 daN apkrova.

Kita horizontaliai nustatyta diržo atkarpa judinama atgal ir į priekį.

Diržo reguliavimo įtaisas nustatomas taip, kad horizontalią diržo dalį veiktų apkrova (žr. XII priedo 1 brėžinį).

2.7.3.6.4.2. 2 tipo metodika: jei per standžią dalį slenkančio diržo kryptis keičiasi.

Abiejų diržo atkarpų kampai atitinka nurodytuosius XII priedo 2 brėžinyje.

Diržo atkarpas nuolat veikia 0,5 daN apkrova.

2.7.3.6.4.3. 3 tipo metodika: jei diržas prie standžios dalies prisiūtas arba panašiai pritvirtintas.

Bendras diržo poslinkis yra 300 ± 20 mm ir 5 daN apkrova veikia tik tiek laiko, per kurio kiekvienos pusės trukmę diržas pasislenka 100 ± 20 mm (žr. XII priedo 3 brėžinį).

2.7.4. *Trumpojo saugos diržo poslinkio bandymas* (žr. XII priedo 3 brėžinį)

2.7.4.1. Sudėtinės dalys arba įtaisai, su kuriais turi būti atliekamas trumpojo saugos diržo poslinkio bandymas, iki bandymo pradžios ne trumpiau kaip 24 valandas laikomi atmosferoje, kurios oro temperatūra yra 20 ± 5 °C, o santykinis drėgnis yra 65 ± 5 %.

Bandymo metu oro temperatūra yra 15–30 °C.

2.7.4.2. Užtikrinama, kad neįtvirtinta diržo reguliavimo įtaiso dalis būtų atsukta į viršutinę arba apatinę bandymo stendo dalį, kaip tas įtaisas nustatomas transporto priemonėje.

2.7.4.3 Apatiniai diržo daliai taikoma 5 daN apkrova.

Kitas diržo galas traukomas į priekį bei atgal ir to poslinkio amplitudė yra 300 ± 20 mm (žr. brėžinį).

2.7.4.4. Jeigu diržas turi nepritvirtintą galą, kuris taikomas kaip rezervinis diržas, to galo jokiu būdu negalima pritvirtinti arba prisegti prie apkrova veikiamos diržo dalies.

2.7.4.5. Užtikrinama, kad neįtemptas diržas nuo diržo reguliavimo įtaiso bandymo stende leistųsi įgaudamas įgaubtos kreivės formą, kaip transporto priemonėje.

Bandymo stende taikoma 5 daN apkrova vertikaliai nukreipiama taip, kad svarmuo nesiūbuotų, o diržas nesusisuktų.

Kaip ir transporto priemonėje, prietaisui nustatoma 5 daN apkrova.

2.7.4.6. Prieš faktinę bandymo pradžią užbaigiama 20 ciklų serija tam, kad savaime susiveržianti sistema tinkamai nusistatytų.

2.7.4.7. 0,5 ciklo per sekundę dažniu atliekama 1 000 ciklų, kai bendra poslinkio amplitudė yra 300 ± 20 mm. 5 daN apkrova veikia tik tiek laiko, per kurio kiekvienos pusės trukmę diržas pasislenka 100 ± 20 mm.

2.7.5. *Diržo atsparumo plyšimui bandymas* (statinis bandymas)

2.7.5.1. Kiekvieną kartą bandymas atliekamas su dviem naujais pakankamo ilgio diržo pavyzdžiai, kurie buvo kondicionuoti pagal vieną iš 2.7.3 punkto nuostatų.

2.7.5.2. Kiekvienas diržas suspaudžiamas tempimo bandymo stendo spaustuvais. Jie turi būti suprojektuoti taip, kad diržas tuose gnybtuose arba netoli jų nesutrūktų. Skersinio poslinkio greitis yra maždaug 100 mm per minutę. Bandinio ilgis tarp stendo spaustuvų prieš bandymo pradžią yra 200 ± 40 mm.

2.7.5.3. Kai apkrovos vertė pasidaro lygi 980 daN, neišjungiant stendo išmatuojamas diržo plotis.

2.7.5.4. Paskui apkrova didinama tol, kol diržas sutrūksta ir ardančioji apkrova užregistruojama.

2.7.5.5. Jeigu diržas praslysta arba nutrūksta lietimosi su vienu iš spaustuvų vietoje ar 10 mm atstumu nuo bet kurio iš tų spaustuvų, bandymas laikomas negaliojančiu ir su kitu pavyzdžiu atliekamas dar vienas bandymas.

2.7.6. *Statinis bandymas su standžių dalių turinčiais diržo sudėtinėmis dalimis*

2.7.6.1. Užraktas ir diržo reguliavimo įtaisas tomis diržo komplekto dalimis, prie kurių diržas būna paprastai pritvirtintas, pritvirtinamas prie tempimo bandymo stendo ir tada apkrova padidinama iki 980 daN. Tačiau jeigu užraktas arba diržo reguliavimo įtaisas kartu taikomas kaip viena iš tvirtinimo detalių, užraktas arba diržo reguliavimo įtaisas pagal 2.7.6.2 punktą išbandomas kartu su tvirtinimo detale, išskyrus viršutinėje dalyje esantį grąžinamąjį skriemulį arba kreipiamąją turinčius diržo įtraukimo įtaisus. Jeigu diržo įtraukimo įtaisas bandomas kaip diržo reguliavimo įtaisas, ant ritės likusio suvynioto diržo ilgis – tai ilgis, kuris lieka tą įtaisą užblokavus taip, kad iš viso diržo ant ritės jo liktų kuo daugiau ir iš to ilgio atėmus 450 mm.

2.7.6.2. Pagal 2.7.6.1 punkte aprašytą metodą su tvirtinimo detalėmis atliekamas bandymas, tačiau jo metu taikoma 1 470 daN apkrova, ir atsižvelgiant į 2.7.8.1 punkto antrą sakinį, ta apkrova transporto priemonėje, kurioje saugos diržas įrengtas pagal nustatytus reikalavimus, taikoma pačiomis nepalankiausiomis, kurios gali susiklostyti, sąlygomis. Jeigu tai yra diržo įtraukimo įtaisai, bandymas atliekamas nuo ritės nuvyniojus visą diržą.

2.7.6.3. Du saugos diržo pavyzdžiai su visomis detalėmis dvi valandas laikomi žemos temperatūros kameroje, kurioje temperatūra yra –10 °C ± 1 °C. Tuos saugos diržų komplektus išėmus iš kameros, užrakto detalės sukabinamos rankiniu būdu.

2.7.6.4. Du saugos diržo pavyzdžiai su visomis detalėmis dvi valandas laikomi žemos temperatūros kameroje, kurioje temperatūra yra –10 °C ± 1 °C. Tada bandomosios standžios detalės ir plastikinės dalys paeiliui dedamos ant plokščio plieninio paviršiaus (jis kartu su pavyzdžiais buvo laikomas žemos temperatūros kameroje), kuris padėtas ant horizontalaus standžios trinkos, kurios masė bent 100 kg, paviršiaus; per 30 sekundžių nuo detalių ir sudedamųjų dalių išėmimo iš žemos temperatūros kameros, iš 300 mm aukščio ant jų numetamas 18 kg sveriantis plieninis svarmuo. To svarmens smogiamojo paviršiaus kietumas turi būti bent 45 HRC ir tas paviršius – tai iškilasis paviršius, kurio skersinis skersmuo 10 mm, o išilginis – 150 mm. Su vienu pavyzdžiu bandymas atliekamas tą pavyzdį padėjus taip, kad išlenkto strypo ašis sutaptų su diržu, o su kitas pavyzdys padedamas 90° kampu diržo atžvilgiu.

2.7.6.5. Dviem saugos diržams bendras dalis turinčius užraktus apkrova veikia taip, kad būtų imituojamos to užrakto eksploatavimo sąlygos transporto priemonėje, kai iš visų galimų reguliavimo padėčių pasirenkamas sėdynės nustatymas vidurinėje padėtyje. Apkrovos veikimo kryptis nustatoma pagal 2.7.8.1 punktą. Kiekvieną diržą tuo pačiu metu veikia 1 470 daN apkrova. Pirmiau aprašytam bandymui atlikti tinkamas įrenginys parodytas XI priede.

2.7.6.6. Atliekant bandymą su kiekvienu rankiniu būdu nustatomu diržo reguliavimo įtaisu, diržas, atsižvelgiant į įprastines eksploatavimo sąlygas, per tą įtaisą traukiamas pastoviu 100 mm/s greičiu, o didžiausia jėga, apvalinant iki 0,1 daN, matuojama ištraukus 25 mm diržo atkarpą. Atliekant bandymą, diržas per reguliavimo įtaisą traukiamas į abi puses, prieš matuojant diržas pirmyn ir atgal patraukiamas 10 kartų.

2.7.7. *Papildomi diržo įtraukimo įtaiso bandymai*

2.7.7.1. Diržo įtraukimo mechanizmo patvarumas

2.7.7.1.1. Diržas ištraukiamas ir diržo įtraukimo įtaisas jį įtraukia tiek kartų, kiek būtina atsižvelgiant į ciklus, kai per minutę jis ištraukiamas ir įtraukiamas ne daugiau kaip 30 kartų. Jei tai yra diržo įtraukimo įtaisai su avariniu blokavimo mechanizmu, atliekant kas penktą diržo ištraukimo ir įtraukimo ciklą, diržas staigiai patraukiamas, kad diržo įtraukimo įtaisas būtų užblokuotas. Diržas staigiai patraukiamas kaskart po vienodo ištraukimų skaičiaus, kad kiekvieną kartą jis būtų traukiamas penkiais skirtingais būdais, t. y. 90, 80, 75, 70 ir 65 % ant diržo įtraukimo įtaiso bendro diržo ilgio. Tačiau jeigu numatytas didesnis kaip 900 mm diržo ilgis, pirmiau minėti procentiniai dydžiai taikomi tik paskutinei 900 mm diržo daliai, kuri lieka užvyniota ant diržo įtraukimo įtaiso.

2.7.7.1.2. 2.7.7.1.1 punkte nustatytiems bandymams atlikti tinkama įranga nurodyta IV priede.

2.7.7.2. Diržo įtraukimo įtaiso su avariniu blokavimo mechanizmu blokavimas

2.7.7.2.1. Išbandant, ar diržo įtraukimo įtaisą galima užblokuoti, ant to įtaiso ritės turi būti likę suvyniota 300 ± 3 mm diržo.

2.7.7.2.1.1. Jei tai yra diržo įtraukimo įtaisas, užblokuojamas pradedant ištraukti diržą, jis ištraukiamas ta kryptimi, kuria tas diržas būtų ištraukiamas tą įtraukimo įtaisą sumontavus transporto priemonėje.

2.7.7.2.1.2. Išbandant ar yra užblokuojami diržo įtraukimo įtaisai, atsižvelgiant į transporto priemonės lėtėjimo pagreitį, tie įtaisai išbandomi diržą pirmiau minėta kryptimi ištraukiant išilgai dviejų viena kitai statmenų ašių, kurios yra horizontalios, jeigu diržo įtraukimo įtaisas transporto priemonėje turi būti įrengtas pagal saugos diržo gamintojo nurodymus. Vieną iš krypčių, kuria ištraukiamas diržas, pasirenka tipo patvirtinimo bandymus atliekanti techninė tarnyba tam, kad, atsižvelgiant į blokavimo mechanizmo įjungimą, būtų taikomos pačios nepalankiausios sąlygos.

2.7.7.2.2. 2.7.7.2.1 punkte nustatytiems bandymams atlikti tinkamas įrenginys aprašytas V priede. Kiekvieno tokio įrenginio projektas yra toks, kad nustatytas greitėjimo pagreitis būtų užtikrinimas vidutiniu bent 10 g per sekundę didėjimo vidurkiu.

2.7.7.2.3. Siekiant patikrinti, ar laikomasi 2.4.5.2.1.3 ir 2.4.5.2.1.4 punktų reikalavimų, diržo įtraukimo įtaisas sumontuojamas ant horizontalaus stalo ir tas stalas ne didesniu kaip 2° per sekundę greičiu į šoną kreipiamas tol, kol diržo įtraukimo įtaisas užblokuojamas. Siekiant užtikrinti, kad reikalavimų būtų laikomasi, bandymas pakartojamas stalą pakreipiant į kitas puses.

2.7.7.3. Atsparumo dulkėms bandymas

2.7.7.3.1. Diržo įtraukimo įtaisas įdedamas į VI priede parodytą bandymo kamerą. Santykinė to įtaiso padėtis yra tokia pati, kurioje jis būna, kai įrengiamas transporto priemonėje. Bandymo kameroje turi būti 2.7.7.3.2 punkto reikalavimus atitinkančių dulkių. Iš diržo įtraukimo įtaiso ištraukiama 500 mm diržo atkarpa ir laikoma ištraukta, išskyrus atvejį, jeigu kiekvieną kartą nuo dulkių sumaišymo praėjus vienai arba dviems minutėms diržas 10 kartų iki galo turi būti ištrauktas ir įtrauktas.

Penkias valandas kas 20 minučių dulkės kaskart pamaišomos, penkias sekundes pučiant sausą suslėgtą ir be tepalinės alyvos orą, kuris $5,5 \times 10^5 \pm 0,5 \times 10^5$ Pa manometriniu slėgiu leidžiamas pro 1,5 ± 0,1 mm skersmens angą.

2.7.7.3.2. Atliekant 2.7.7.3.1 punkte aprašytą bandymą naudojamos dulkės – tai maždaug 1 kg sauso kvarco. Kvarco dalelės turi būti tokio dydžio:

a) išbyrančios pro 150 μm angą, vielos skersmuo 104 μm: 99–100 %;

b) išbyrančios pro 150 μm angą, vielos skersmuo 64 μm: 76–86 %;

c) išbyrančios pro 75 μm angą, vielos skersmuo 52 μm: 60–70 %.

2.7.7.4. Diržo ištraukimo ir įtraukimo jėga

2.7.7.4.1. Diržo ištraukimo ir įtraukimo jėga matuojama saugos diržo komplektą prie manekeno pritvirtinus taip, kaip jis būna pritvirtintas atliekant 2.7.8 punkte nustatytą dinaminį bandymą. Diržą ištraukiant ir įtraukiant maždaug 0,6 m per minutę greičiu, to diržo įtempimas matuojamas kuo arčiau tų taškų, kuriuose jis liečia manekeną (tačiau šiek tiek toliau nuo jo).

2.7.8. *Dinaminiai su saugos diržo komplektu arba tvirtinimo sistema atliekami bandymai*

2.7.8.1. Saugos diržų komplektas pritvirtinimas prie vežimėlio, ant kurio įrengta VII priede aprašyta sėdynė ir tvirtinimo įtaisai. Tačiau jeigu saugos diržų komplektas skirtas konkrečiai transporto priemonei arba konkretiems transporto priemonės tipams, atstumus tarp manekeno ir tvirtinimo įtaisų pagal su saugos diržais pateiktus jų montavimo nurodymus arba transporto priemonės gamintojo pateiktus duomenis nustato bandymus atliekanti tarnyba.

2.7.8.1.1. Jeigu saugos diržų komplektai yra sudedamoji tvirtinimo sistemos dalis, ji pritvirtinama prie tos transporto priemonės konstrukcijos dalies, prie kurios ji paprastai tvirtinama, ir ta dalis prie bandymo vežimėlio pritvirtinama toliau nustatytu būdu.

2.7.8.1.2. Dėl bandymo metu transporto priemonei nejudamai įtvirtinti taikomo metodo nepadidėja sėdynių tvirtinimo įtaisų arba saugos diržų stiprumas, o įprastinė konstrukcijos deformacija nesumažėja.

Neturi būti jokios manekeno, išskyrus jo kojas, poslinkį į priekį mažinančios priekinės transporto priemonės dalies, kuri galėtų sumažinti tvirtinimo sistemą bandymo metu veikiančią apkrovą. Netinkamas konstrukcijos dalis galima pakeisti tokio paties stiprumo dalimis, jeigu tos dalys nekliudo manekenui pasislinkti į priekį.

2.7.8.1.3. Tvirtinimo įtaisas laikomas atitinkančiu reikalavimus, jeigu jis neišsikiša į virš viso konstrukcijos pločio esantį plotą ir jeigu nuo išbandomos tvirtinimo sistemos tvirtinimo įtaisų transporto priemonė arba konstrukcija priekinėje dalyje užfiksuojamos ar nejudamai įtvirtinamos ne mažesniu kaip 500 mm atstumu. Galinėje dalyje konstrukcija nuo tvirtinimo įtaisų nejudamai įtvirtinama tokiu atstumu, kad būtų užtikrinta, jog bus laikomasi 2.7.8.1.2 punkto reikalavimų.

2.7.8.1.4. Tipo patvirtinimo bandymus atliekanti techninė tarnyba sėdynes sureguliuoja ir pastato transporto priemonę vairuotojui arba keleiviui skirtoje padėtyje taip, kad atsižvelgiant į manekeno padėtį, tos tarnybos nuomone būtų nustatytos pačios nepalankiausios stiprumo sąlygos. Sėdynių padėtys nurodomos ataskaitoje. Jeigu sėdynė turi atlošą, kurio polinkio kampą galima reguliuoti, tas atlošas pagal gamintojo nurodymus užblokuojamas arba jeigu nėra tokių nurodymų, atlošas užblokuojamas taip, kad faktinis atlošo polinkio kampas būtų kuo artimesnis 25°.

2.7.8.1.5. Siekiant įvertinti 2.6.1.3.1 punkto reikalavimus, laikoma, kad pagal manekeno matmenis, sėdynė nustatyta pačioje priekinėje transporto priemonę vairuojančiam vairuotojui arba keleiviui skirtoje padėtyje.

2.7.8.1.6. Su visomis tos pačios grupės sėdynėmis bandymas atliekamas vienu metu.

2.7.8.2. Saugos diržų komplektas prie VIII priede nurodyto manekeno pritvirtinamas toliau aprašytu būdu. Tarp sėdynės atlošo ir manekeno nugaros įdedama 25 mm storio lenta. Saugos diržas sureguliuojamas taip, kad jis stipriai apsivytų apie manekeną. Tada lenta ištraukiama ir manekenas pasodinamas taip, kad visa jo nugara būtų prisiglaudusi prie sėdynės atlošo. Jeigu užraktas yra ekscentrinio tipo, jis užrakinamas tik suveikus jo spyruoklei; tas užraktas neturi būti užrakinamas dirbtiniu būdu arba jo nereikia užsklęsti. Jeigu naudojamas iš metalinių dalių pagamintas užraktas, atliekamas patikrinimas siekiant užtikrinti, kad sujungiant tas dvi užrakto dalis nesumažėtų sudedamųjų užrakto dalių sujungimo patikimumas arba užrakto stiprumas.

2.7.8.3. Neįtempti diržo galai nuo diržo reguliavimo įtaiso turi būti pakankamai nutolę, kad tas įtaisas diržu galėtų slysti.

2.7.8.4. Vežimėliui suteikiamas toks pagreitis, kad susidūrimo metu jo greitis būtų 50 ± 1 km/h ir manekeno padėtis nepasikeistų. Vežimėlio stabdymo atstumas yra 400 ± 50 mm. Per visą lėtėjimo laiką vežimėlis turi išlikti horizontalus. Vežimėlis lėtinamas VII priede parodytu įrenginiu arba bet kokiu kitu lygiaverčius rezultatus užtikrinančiu įtaisu. Įrenginys atitinka IX priede nustatytus eksploatavimo reikalavimus.

2.7.8.5. Prieš pat susidūrimą išmatuojamas vežimėlio greitis ir didžiausias manekeno poslinkis į priekį.

2.7.8.6. Po susidūrimo, neatrakinant diržo užrakto, diržo komplektas arba tvirtinimo sistema ir standžios jų dalys apžiūrimos siekiant nustatyti, ar neatsirado gedimų ir ar kokios nors dalys nesutrūko. Jei tai yra tvirtinimo sistemos, po bandymo taip pat atliekamas patikrinimas siekiant nustatyti, ar liekamoji deformacija nepadarė įtakos su vežimėliu sujungtoms transporto priemonės konstrukcijos dalims. Jeigu nustatoma bet kokia dalių liekamoji deformacija, į ją atsižvelgiama atliekant bet kokius apskaičiavimus pagal 2.6.1.3.1 punktą.

2.7.9. *Užrakto atrakinimo bandymas*

2.7.9.1. Tam bandymui atlikti naudojami saugos diržų komplektai, su kuriais pagal 2.7.8 punktą jau buvo atliktas dinaminis bandymas.

2.7.9.2. Saugos diržo komplektas nuo bandymo vežimėlio atjungiamas taip, kad užraktas nebūtų atrakintas. Užraktas tiesia linija veikiamas 30 daN traukos apkrova. Jeigu užraktas sujungtas su standžia dalimi, užraktą veikiant jėga turi būti atsižvelgta į kampą, kurį dinaminio bandymo metu užraktas sudaro su standžia dalimi. Geometrinis užrakto atrakinimo mygtuko centras 400 mm/min. ± 20 mm/min. greičiu veikiamas įprastine apkrova. Ta apkrova taikoma išilgai pastovios ašies. Kai užraktą veikia jį atrakinanti jėga, užraktas nejudamai įtvirtinamas standžia atrama. Pirmiau minėta įprastinė apkrova neviršija 2.4.2.5 punkte nurodytos ribos. Bandymo įrenginio lietimosi paviršius – tai 2,5 mm ± 0,1 mm spindulio rutulinis paviršius. Tas paviršius turi būti nušlifuotas metalinis paviršius.

2.7.9.3. Užraktą atrakinančią jėgą spyruoklinės svarstyklės arba kitas matavimo įtaisas sukuria tokiu būdu ir ta jėga veikia tokia kryptimi, kuria įprastai būtina veikti užrakto atrakinimo mygtuką.

2.7.9.4. Išmatuojama užrakto atrakinimo jėga ir užfiksuojamas bet koks užrakto gedimas.

2.7.9.5. Atlikus užrakto atrakinimo bandymą, saugos diržų komplekto arba pagal 2.7.8 punktą išbandytos tvirtinimo sistemos sudėtinės dalys apžiūrimi, nustatomi saugos diržų komplekto arba tvirtinimo sistemos gedimai dinaminio bandymo metu ir jie įrašomi į bandymo ataskaitą.

2.7.10. *Bandymo ataskaita*

Bandymo ataskaitoje pateikiami 2.7 punkte nustatytų bandymų rezultatai, ypač vežimėlio greitis, didžiausias manekeno poslinkis į priekį, nurodoma užrakto padėtis ir bet koks gedimas arba sulūžusi dalis. Jeigu pagal 2.7.8.1 punktą VII priede nustatytų tvirtinimo reikalavimų nebuvo laikytasi, ataskaitoje aprašoma, kaip buvo pritvirtintas saugos diržo komplektas arba tvirtinimo sistema bei nurodomi svarbūs kampai ir matmenys. Atskaitoje taip pat aprašomos visos užrakto deformacijos bandymo metu arba sulūžusios jo dalys.

Jei tai yra tvirtinimo sistema, bandymo ataskaitoje taip pat aprašomas transporto priemonės konstrukcijos pritvirtinimo prie vežimėlio metodas, nurodoma sėdynių padėtis ir sėdynių atlošų polinkio kampas. Jeigu manekeno poslinkis į priekį 2.6.1.2.2 punkte nustatytas vertes viršija, ataskaitoje nurodoma, ar buvo laikytasi 2.6.1.3.1 punkto reikalavimų.

2.8. **Atitikties patikrinimas**

2.8.1. *Minimalūs atitikties patikros reikalavimai*

2.8.1.1. EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimą turintis gamintojas arba įgaliotasis jo atstovas įpareigojami nuolat taikyti kokybės priežiūros sistemą arba siekti, kad ji būtų taikoma, tam, jog būtų užtikrinta, kad saugos diržų komplektai būtų gaminami pagal vienodus reikalavimus ir kad jie atitiktų šios direktyvos nuostatas.

2.8.1.2. Gamintojas arba įgaliotasis jo atstovas laikomi atsakingais už tai, kad:

a) būtų parengta kokybės priežiūros metodika;

b) būtų prieinama atitikčiai patikrinti būtina įranga;

c) būtų registruojami bandymų rezultatai, parengiamos bandymų ataskaitos ir kiti papildomi dokumentai;

d) atsižvelgiant į pramoninėje gamyboje leistinus nuokrypius, bandymų rezultatai būtų taikomi siekiant užtikrinti saugos diržų komplektų patikrą bei tų komplektų suderinamumą.

2.8.1.3. Su atitikčiai patikrinti pasirinktais pavyzdžiais atliekami tie bandymai, dėl kurių susitariama su kompetentinga institucija ir kurie pasirenkami iš 2.6 bei 2.7 punktuose aprašytų pavyzdžių.

2.8.1.4. Ypač turi būti laikomasi toliau nurodytų minimalių reikalavimų.

2.8.1.4.1. Pagal konkrečius 2.4.5.2.3 punkte pateiktus nurodymus turi būti patikrinta, ar visi diržo įtraukimo įtaisus su avariniu blokavimo mechanizmu turintys saugos diržų komplektai atitinka 2.4.5.2.1.1 punkto reikalavimus.

2.8.1.4.2. Atliekant dinaminius bandymus, pagamintų saugos diržų atsparumas patikrinamas pagal 2.7.8 punkte nustatytą tvarką. Tos patikros yra atsitiktinės ir jas rengiant taikomi statistikos principai, kiekvienu atveju tikrinant 1 iš 25 000 pagamintų saugos diržų arba vieną saugos diržą iš per mėnesį pagamintų diržų, kai pasirenkant tikrinimo dažnumą, atsižvelgiama į didesnį skaičių.

Patikrą leidžiama atlikti bent kartą per metus, jeigu per metus pagaminama 5 000 arba mažiau saugos diržų komplektų.

Bandymo metu, po susidūrimo siekiant nustatyti, ar galima užregistruoti bet kokį saugos diržų komplekto gedimą ir ar bet kokia jo dalis nesulūžo, saugos diržų komplektas apžiūrimas, jo užraktas neatrakinamas. Jeigu su saugos diržų komplektu atlikto bandymo rezultatai nustatytų reikalavimų neatitinka, gamintojas pasirenka kitus pavyzdžius ir imasi būtinų veiksmų gaminių atitikčiai užtikrinti.

2.8.2. *Minimalūs valstybės narės pasirinktinai atliekamų patikrų reikalavimai*

2.8.2.1. Pasirinktinai atliekamų patikrų dažnumas yra toks, kad 2.8.2.2 punkte nustatyti bandymai būtų atliekami su bent 1 iš 5 000 pagamintų kiekvieno patvirtinto tipo saugos diržų ir tvirtinimo sistemų, jeigu bet kurį iš 12 gamybos mėnesių patikrinamas bent vienas saugos diržas ir tvirtinimo sistema, tačiau ne daugiau kaip 50 saugos diržų ir sistemų.

2.8.2.2. Siekiant patikrinti, ar parinkti saugos diržais atitinka patvirtinto tipo reikalavimus, atliekami tie bandymai, kuriuos iš 2.6 ir 2.7 punktuose aprašytųjų pasirenka kompetentinga institucija.

Dinaminis bandymas atliekamas bent su 10 % atitikčiai patikrinti pasirinktų saugos diržų, tačiau per 12 gamybos mėnesių ne mažiau kaip su vienu ir ne daugiau kaip su penkiais diržais.

2.8.2.3. Jeigu vienas iš pavyzdžių neatitinka nustatytų bandymo, kuris su juo buvo atliktas, reikalavimų, su kitais trimis pavyzdžiais atliekamas dar vienas bandymas.

Jeigu vienas iš pastarųjų pavyzdžių neatitinka nustatytų reikalavimų, taikoma 3 straipsnio 2 dalis.

2.8.2.4. Bandymai atliekami su siūlomais arba skirtais parduoti saugos diržais.

2.9. **Nurodymai**

Su kiekvienu saugos diržu pateikiami X priede išvardyti nurodymai.

3. ĮRENGIMUI TAIKOMI REIKALAVIMAI

3.1. **Transporto priemonės įranga**

Kiekvienoje transporto priemonėje, kuriai taikomas 9 straipsnis, įrengiami saugos diržai arba tvirtinimo sistemos, sudarytos iš tokių diržų įtaisų (su jais negalima taikyti nei diržo įtraukimo įtaisų be ištraukiamo diržo blokavimo padėčių (1.8.1), nei diržo įtraukimo įtaiso su rankiniu blokavimo išjungikliu (1.8.2):

3.1.1. jei tai yra priekinės šoninės sėdimosios vietos, trijų taškų saugos diržų su diržo įtraukimo įtaisu, turinčiu avarinį blokavimo mechanizmą, kuris įsijungia veikiant daugiau kaip vienam faktoriui (1.8.4); tačiau keleivio sėdynėje galima įrengti automatiškai blokuojamus diržo įtraukimo įtaisus (1.8.3.);

3.1.2. jei tai yra priekyje esančios vidurinės sėdimosios vietos, iš diržo įtraukimo įtaisus turinčių trijų taškų saugos diržų arba saugos diržų be tų įtaisų;

3.1.2.1. tačiau, jei tai yra priekyje esančios vidurinės sėdimosios vietos ir jeigu priekinis stiklas nėra Direktyvos 74/60/EEB II priede apibrėžtoje atskaitos zonoje, laikoma, kad tinkamas diržo įtaisas būtų ir diržo įtraukimo įtaisą turintis juosmens diržas arba juosmens diržas be diržo įtraukimo įtaiso;

kalbant apie saugos diržus, priekinis stiklas laikomas atskaitos zonos dalimi, jeigu tas stiklas pagal Direktyvos 74/60/EEB II priede aprašytą metodą gali statiškai prisiliesti prie bandymo įrenginių;

3.1.2.2. nepaisant 3.1.2 bei 3.1.2.1 punktų ir iki 1979 m. sausio 1 d. kiekvienoje priekyje esančioje vidurinėje sėdynėje galima įrengti tik diržo įtraukimo įtaisą turintį juosmens diržą arba tą diržą be įtraukimo įtaiso;

3.1.3. jei tai yra galinės sėdimosios vietos, iš diržo įtraukimo įtaisus turinčių juosmens diržų arba trijų taškų saugos diržų arba tų dviejų diržų tipų be diržo įtraukimo įtaiso;

3.1.4. jei tai yra diržo įtraukimo įtaisą turintys trijų taškų saugos diržai, turi veikti bent vienas skersinio diržo įtraukimo įtaisas.

3.2. **Bendrieji reikalavimai**

3.2.1. Saugos diržų ir tvirtinimo sistemų tvirtinimo įtaisai atitinka Direktyvos 76/115/EEB techninius reikalavimus.

3.2.2. Saugos diržai ir tvirtinimo sistemos įrengiamos taip, kad jeigu tų diržų ir sistemų susidėvėjimas atitinka leistinas vertes, jie veiktų pagal nustatytus reikalavimus ir, jeigu įvyktų avarija, sumažintų keleivių sužalojimo riziką. Saugos diržai ir tvirtinimo sistemos, visų pirma, įrengiamos taip, kad:

3.2.2.1. diržai nesusipintų taip, jog dėl to galėtų kilti pavojus;

3.2.2.2. tinkamai naudojant saugos diržą, minimaliai sumažinama rizika, jog diržas gali nuslysti nuo peties;

3.2.2.3. iki minimumo sumažėtų rizika, jog diržo kokybė galėtų pablogėti dėl to, kad jis liečiasi su aštriomis standžių transporto priemonės dalių briaunomis.

3.3. **Specialūs saugos diržų arba tvirtinimo sistemų standžioms dalims taikomi reikalavimai**

3.3.1. Dėl standžių dalių, pavyzdžiui, užraktų, diržo reguliavimo įtaisų ir tvirtinimo detalių, saugos diržo naudotojui arba kitiems transporto priemonėje esantiems žmonėms neturėtų padidėti rizika susižeisti, jeigu įvyktų avarija.

3.3.2. Įtaisas užraktui atrakinti yra aiškiai matomas ir diržo naudotojui lengvai pasiekiamas bei suprojektuotas taip, kad tas įtaisas neįsijungtų savaime arba kad jo nebūtų galima įjungti atsitiktinai. Taip pat užraktas yra tokioje vietoje, kad įvykus avarijai, jį lengvai galėtų pasiekti diržo naudotojui padedantis gelbėtojas.

Užraktas įrengiamas taip, kad neveikiant apkrovai arba kai užraktą veikia diržo naudotojo masė, jį būtų galima atrakinti vienu nesudėtingu ir viena kryptimi bet kuria ranka daromu judesiu. Jei tai yra priekinių šoninių sėdimųjų vietų saugos diržai arba tvirtinimo sistemos, užraktą taip pat įmanoma užrakinti pirmiau minėtu būdu.

Jeigu užraktas liečia saugos diržo naudotoją, patikrinama siekiant užtikrinti, ar tas lietimosi paviršius nėra mažesnis kaip 46 mm.

3.3.3. Kai naudojamas saugos diržas, jis, prisitaikydamas prie naudotojo kūno formos, reikiamoje padėtyje nusistato automatiškai arba yra suprojektuojamas taip, kad rankinis diržo reguliavimo įtaisas sėdinčiam diržo naudotojui būtų lengvai pasiekiamas, patogus ir juo būtų nesunku naudotis. Taip pat turi būti įmanoma saugos diržą viena ranka įtempti taip, kad jis atitiktų diržo naudotojo kūno sudėjimą ir transporto priemonės sėdynės vietą.

3.3.4. Diržo įtraukimo įtaisus turintys saugos diržai arba tvirtinimo sistemos įrengiamos taip, kad diržo įtraukimo įtaisas galėtų veikti pagal nustatytus reikalavimus ir kad tinkamai suvyniotų saugos diržą.

II PRIEDAS

EEB SUDĖTINĖS DALIES TIPO PATVIRTINIMO SERTIFIKATO PAVYZDYS

(Didžiausias formatas: A 4 (210 × 297 mm))

Administracijos pavadinimas

Pranešimas dėl EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo suteikimo saugos diržo arba tvirtinimo sistemos tipui, atsisakymo suteikti patvirtinimą arba to patvirtinimo panaikinimo ar EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo suteikimo galiojimo pratęsimo, atsisakymo tą galiojimą pratęsti arba galiojimo pratęsimo panaikinimo

EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo Nr: .....

1. Tvirtinimo sistema/trijų taškų saugos diržas/juosmens diržas/specialaus tipo saugos diržas/turintis energijos sklaidytuvą/blokuojamą diržo įtraukimo įtaisą/automatiškai blokuojamą diržo įtraukimo įtaisą/diržo įtraukimo įtaisą su avariniu blokavimo mechanizmu ([1])
2. Firmos vardas arba ženklas: .....
3. Saugos diržo arba tvirtinimo sistemos tipas, kurį nurodė gamintojas: .....
4. Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....
   .....
5. Jei taikoma, gamintojo atstovo pavadinimas ir adresas: .....
   .....
6. Paraiškos EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimui gauti pateikimo data: .....
7. EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo bandymus atliekanti techninė tarnyba: .....
8. Techninės tarnybos ataskaitos parengimo data: .....
9. Techninės tarnybos parengtų ataskaitų skaičius: .....
10. EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimas suteiktas/jį suteikti atsisakyta ([1]) ir tą patvirtinimą galima taikyti visoms transporto priemonėms/konkrečiai transporto priemonei arba konkrečiam transporto priemonės tipui([1]) (jei būtina, žr. priedėlį)
11. Ženklo vieta ir pobūdis: .....
12. Vieta: .....
13. Data: .....
14. Parašas: .....
15. Prie šio sertifikato pridedami pirmiau nurodytą EEB sudėtinės dalies tipo pavirtinimo numerį turintys tokie dokumentai:

    ..... saugos diržo, įskaitant kiekvieną įrengtą energijos sklaidytuvą arba diržo įtraukimo įtaisą, brėžiniai, schemos ir planai;

    ..... tvirtinimo sistemos, transporto priemonės konstrukcijos ir sėdynės konstrukcijos ir reguliavimo sistemų bei tvirtinimo detalių, įskaitant kiekvieną įrengtą energijos sklaidytuvą arba diržo įtraukimo įtaisą, brėžiniai, schemos ir planai;

    ..... saugos diržo nuotraukos.

([1]) Nereikalingą išbraukti.

III PRIEDAS

EEB SUDĖTINĖS DALIES TIPO PATVIRTINIMO ŽENKLAS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Kiekvienas pagal šią direktyvą patvirtinto tipo reikalavimus atitinkantis saugos diržas arba tvirtinimo sistema turi EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklą.

EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklą sudaro:

1.1.1. mažąją raidę „e“ supantis stačiakampis, po kurio nurodoma EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimą suteikusios valstybės narės skiriamoji (-ios) raidė (-ės) arba numeris:

1 – Vokietija,
2 – Prancūzija,
3 – Italija,
4 – Nyderlandai,
6 – Belgija,
11 – Jungtinė Karalystė,
13 – Liuksemburgas,
18 – Danija,
IRL – Airija;

1.1.2. po stačiakampiu esantis EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo numeris;

1.1.3. virš stačiakampio esantis toks papildomas simbolis arba simboliai:

1.1.3.1. jei tai yra trijų taškų saugos diržas – „A“ raidė, jei tai yra juosmens diržas – „B“ raidė ir jei tai yra specialaus tipo saugos diržas – „S“ raidė;

1.1.3.2. 1.1.3.1 punkte aprašyti simboliai papildomi tokiais ženklais:

1.1.3.2.1. jei tai yra energijos sklaidytuvą turintis saugos diržas – „e“ raide;

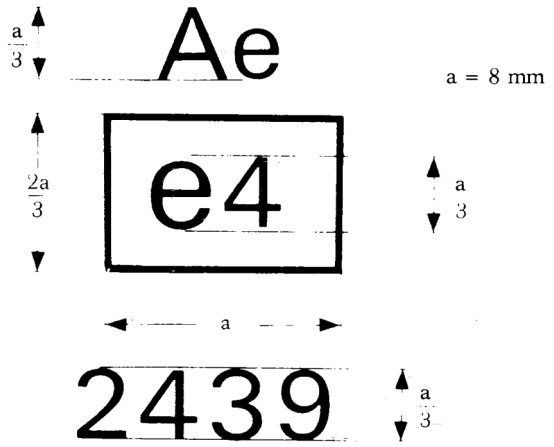
1.1.3.2.2. jei tai yra diržo įtraukimo įtaisą turintis saugos diržas – „r“ raide, po kurios nurodomas I priedo 1.8 punkte apibrėžto taikomo diržo įtraukimo įtaiso numeris ir „m“ raide, jeigu taikomas diržo įtraukimo įtaisas su avariniu blokavimo mechanizmu, kuris įsijungia veikiant daugiau kaip vienam faktoriui;

1.1.3.3. jeigu saugos diržas yra tvirtinimo sistemos dalis, prieš 1.1.3.1 punkte aprašytus simbolius yra nurodoma „Z“ raidė.

1.2. 1.1 punkte aprašytos detalės yra aiškiai įskaitomos, nenutrinamos bei pritvirtintos prie etiketės arba jomis ženklinama tiesiogiai. Etiketė arba ženklinimas yra atsparūs nusidėvėjimui.

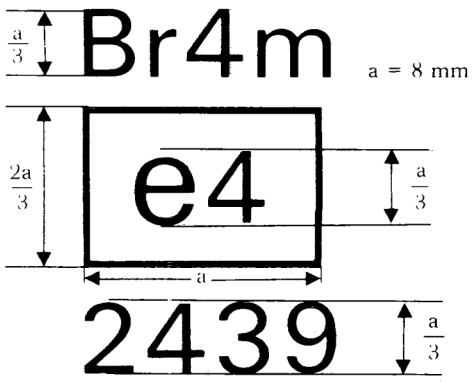
2. EEB SUDĖTINĖS DALIES TIPO PATVIRTINIMO ŽENKLŲ SCHEMOS

2.1.

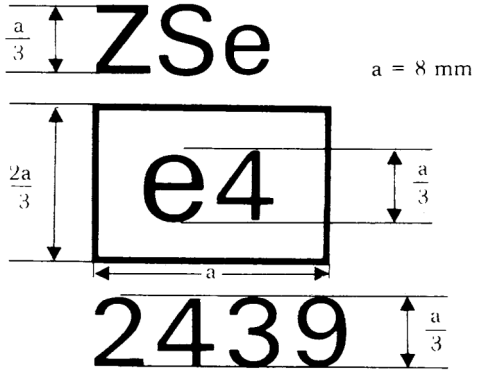
Pirmiau nurodytą EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklą turintis saugos diržas – tai Nyderlanduose (e 4) patvirtintas (patvirtinimo numeris 2439) energijos sklaidytuvą (e) turintis trijų taškų saugos diržas („A“).

2.2.

Pirmiau nurodytą EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklą turintis saugos diržas – tai Nyderlanduose (e 4) patvirtintas (patvirtinimo numeris 2439) 4 tipo diržo įtraukimo įtaisą, kurio blokavimo mechanizmas įsijungia veikiant daugiau kaip 1 faktoriui, turintis juosmens diržas („B“).

2.3.

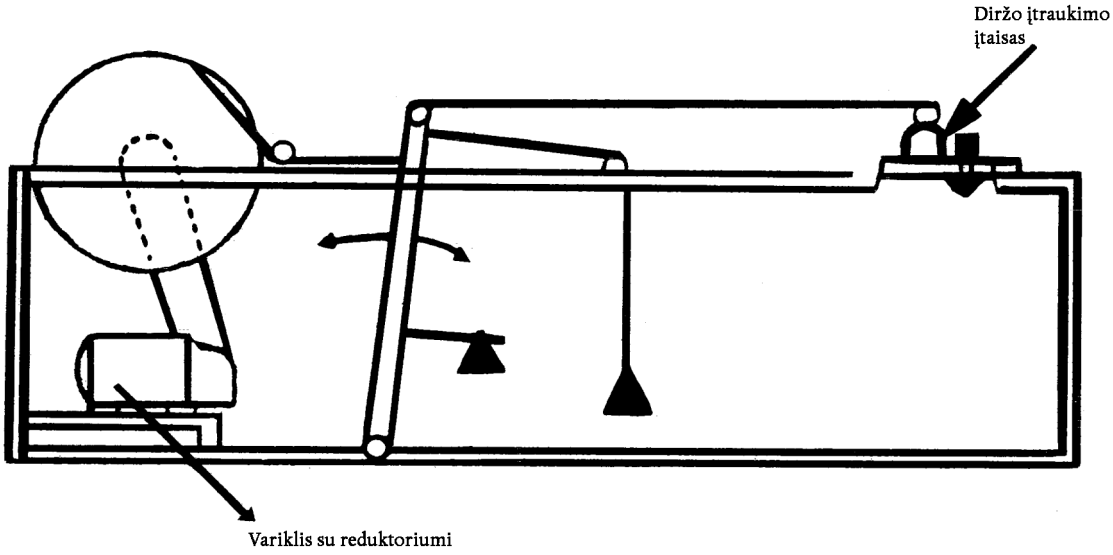
Pirmiau nurodytą EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklą turintis saugos diržas – tai Nyderlanduose (e 4) patvirtintas (patvirtinimo numeris 2439) energijos sklaidytuvą (e 4), kuris yra tvirtinimo sistemos („Z“) dalis, turintis specialaus tipo saugos diržas („S“).

Pastaba:

EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo numeris ir simbolis(simboliai) turi būti nurodyti greta stačiakampio ir arba virš „e“ raidės, arba po ja ar iš kairės arba iš dešinės tos raidės pusės. Sudėtinės dalies tipo patvirtinimo numerio skaičiai nurodomi toje pačioje „e“ raidės pusėje ir yra parašyti ta pačia kryptimi. Papildomas (–i) simbolis (–iai) turi būti tiesiai priešais tipo patvirtinimo numerį. Sudėtinės dalies tipo patvirtinimo numerio romėniškais skaitmenimis nurodyti negalima, kad jie nebūtų painiojami su kitais simboliais.

IV PRIEDAS

DIRŽO ĮTRAUKIMO MECHANIZMO PATVARUMUI IŠBANDYTI SKIRTOS ĮRANGOS PAVYZDYS

V PRIEDAS

AVARINĮ BLOKAVIMO MECHANIZMĄ TURINTIEMS DIRŽO ĮTRAUKIMO ĮTAISAMS PATIKRINTI SKIRTO ĮRENGINIO PAVYZDYS

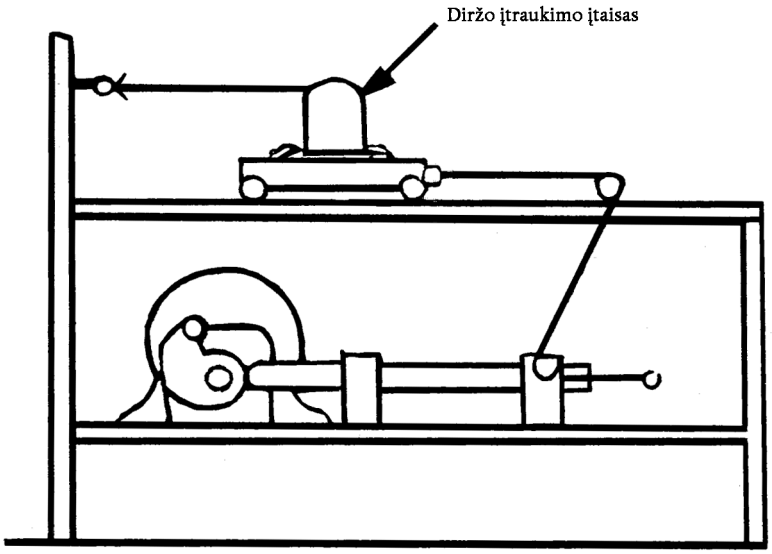
Brėžinyje nurodytas pirmiau minėtam patikrinimui atlikti tinkamas įrenginys, sudarytas iš varikliu sukamo kumštelio, jo stūmiklio, kuris vielomis sujungtas su tarpvėže slankiojančiu mažu vežimėliu. Kumštelio stūmiklis turi „tuščiosios eigos“ įtaisą, kuris absorbuoja kiekvieną poslinkį, jeigu ritė užblokuojama anksčiau negu stūmiklis nuslenka iki galinio savo eigos taško. Kumštelio konstrukcija ir variklio sukimosi greitis suderinti taip, kad pagreitis didėtų pagal I priedo 2.7.7.2.2 punkte nustatytą tempą, o stūmiklio eiga nustatyta taip, jog prieš užblokuojant diržą ji būtų didesnė už maksimalų leistiną diržo poslinkį.

Ant vežimėlio pritvirtinama sukamoji atrama, kad diržo įtraukimo įtaisą būtų galima pritvirtinti skirtingose padėtyse, atsižvelgiant į vežimėlio judėjimo kryptį.

Siekiant išbandyti ar diržo įtraukimo įtaisas užblokuojamas pagal diržo poslinkį, diržo įtraukimo įtaisas prisukamas prie tinkamai pritvirtinto laikytuvo, o diržas prikabinamas prie vežimėlio.

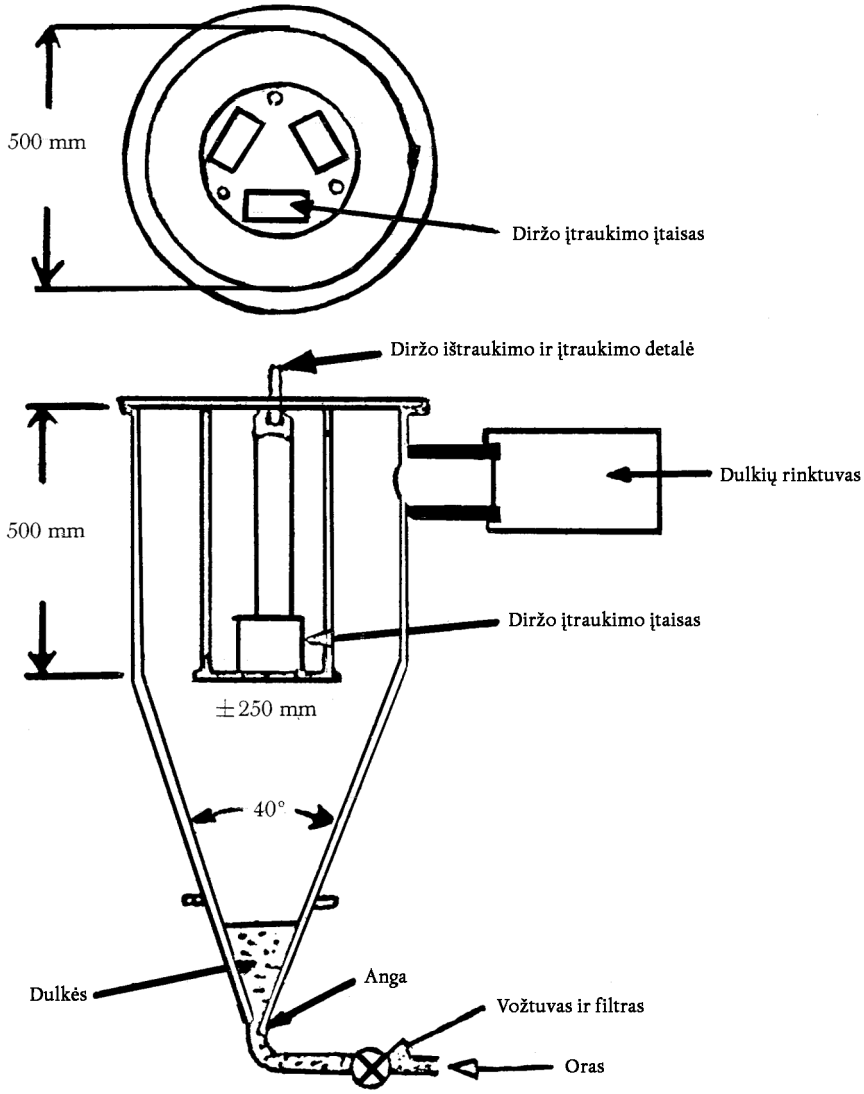
Atliekant pirmiau minėtus bandymus, be įprastinės bandymo įrangos, taikomi visi laikytuvai, kuriuos pristatė gamintojas arba įgaliotasis atstovas siekiant transporto priemonėje kuo tiksliau atkurti numatomą įtaisų sumontavimo būdą.

Gamintojas arba įgaliotasis atstovas pristato visus papildomus laikytuvus, kurie būtini tam, kad transporto priemonėje būtų galima atkurti numatomą sumontavimo būdą.

VI PRIEDAS

ATSPARUMO DULKĖMS BANDYMUI ATLIKTI SKIRTO ĮRENGINIO PAVYZDYS

VII PRIEDAS

VEŽIMĖLIO, SĖDYNĖS, TVIRTINIMO ĮTAISŲ IR STABDYMO ĮTAISO APRAŠYMAS

1. VEŽIMĖLIS

Su saugos diržais atliekant bandymus, vežimėlio, prie kurio tvirtinama tik sėdynė, masė yra 400 ± 20 kg. Bandymus atliekant su tvirtinimo sistemomis, vežimėlio, prie kurio tvirtinama transporto priemonės konstrukcija, masė yra 800 kg. Tačiau, jeigu reikia, bendrą vežimėlio ir transporto priemonės konstrukcijos masę galima padidinti 200 kg. Bendra masė nuo vardinės vertės jokiu būdu negali skirtis daugiau kaip ± 40 kg.

2. SĖDYNĖ

Jei tai ne su tvirtinimo sistemomis atliekami bandymai, sėdynės konstrukcija turi būti standi, o jos paviršius lygus. Atsižvelgiama į 1 brėžinyje nurodytus matmenis ir atkreiptinas dėmesys, kad jokia metalinė dalis neprisiliestų prie saugos diržo.

3. TVIRTINIMO ĮTAISAI

Tvirtinimo įtaisai išdėstomi kaip nurodyta 1 brėžinyje. Su tvirtinimo įtaisų išdėstymo vieta sutampančiais ženklais nurodoma, kur saugos diržų galus reikia sujungti su vežimėliu arba, pagal aplinkybes, su apkrovos keitikliu. Konstrukcija, kuria sujungti tvirtinimo įtaisai, yra standi. Viršutinį tvirtinimo įtaisą išilgine kryptimi veikiant 98 daN apkrova, ta kryptimi jis neturi pasislinkti daugiau kaip 0,2 mm. Vežimėlis yra pagamintas taip, kad liekamoji deformacija nepaveiktų jokios jo dalies, kuriai bandymo metu tvirtinimo įtaisai perduoda juos veikiančią apkrovą.

4. STABDYMO ĮTAISAS

Tas įtaisas sudarytas iš dviejų lygiagrečiai sumontuotų amortizatorių, išskyrus tą atvejį, jei tai yra tvirtinimo sistemos, taikant keturis amortizatorius, kai vardinė masė yra 800 kg. Jeigu reikia, vardinę masę kiekvieną kartą padidinus 200 kg taikomas papildomas amortizatorius.

Kiekvienas amortizatorius sudarytas iš:

— korpuso (plieninio vamzdžio),

— poliuretano pagaminto energiją išsklaidančio vamzdžio,

— amortizatorių prasiskverbiančio elipsės formos nušlifuoto plieninio mygtuko,

— ir apkrovos plokštės.

Įvairių to amortizatoriaus dalių matmenys nurodyti 2, 3 ir 4 brėžiniuose pateiktose schemose. Techninės energiją išsklaidančios medžiagos charakteristikos yra nurodytos toliau pateiktoje lentelėje. Prieš kiekvieną bandymą vamzdžiai nenaudojami ir ne trumpiau kaip 12 valandų palaikomi 15–30 °C temperatūroje.

IX priede yra nustatyti reikalavimai, kuriuos stabdymo įtaisas turi atitikti. Galima taikyti kiekvieną kitą įtaisą, kurio taikymo rezultatai būtų lygiaverčiai.

ENERGIJĄ IŠSKLAIDANČIOS MEDŽIAGOS CHARAKTERISTIKOS

(Jeigu nenurodyta kitaip, taikomas ASTM D 735 metodas)

Medžiagos kietumas pagal Šorą, išmatuotas taikant A skalę: 95 ± 2

Nutrūkstamasis stiprumas: R_0 – 343 daN/cm²

Mažiausias pailgėjimas: A_0 400 %

Modulis: –kai pailgėjimas 100 %: 108 daN/cm²

–kai pailgėjimas 300 %: 235 daN/cm²

Trapumas žemoje temperatūroje (ASTM D 736 metodas): penkios valandos – 55 °C temperatūroje

Spaudimas (B metodas): 22 valandos 70 °C temperatūroje – 45 %

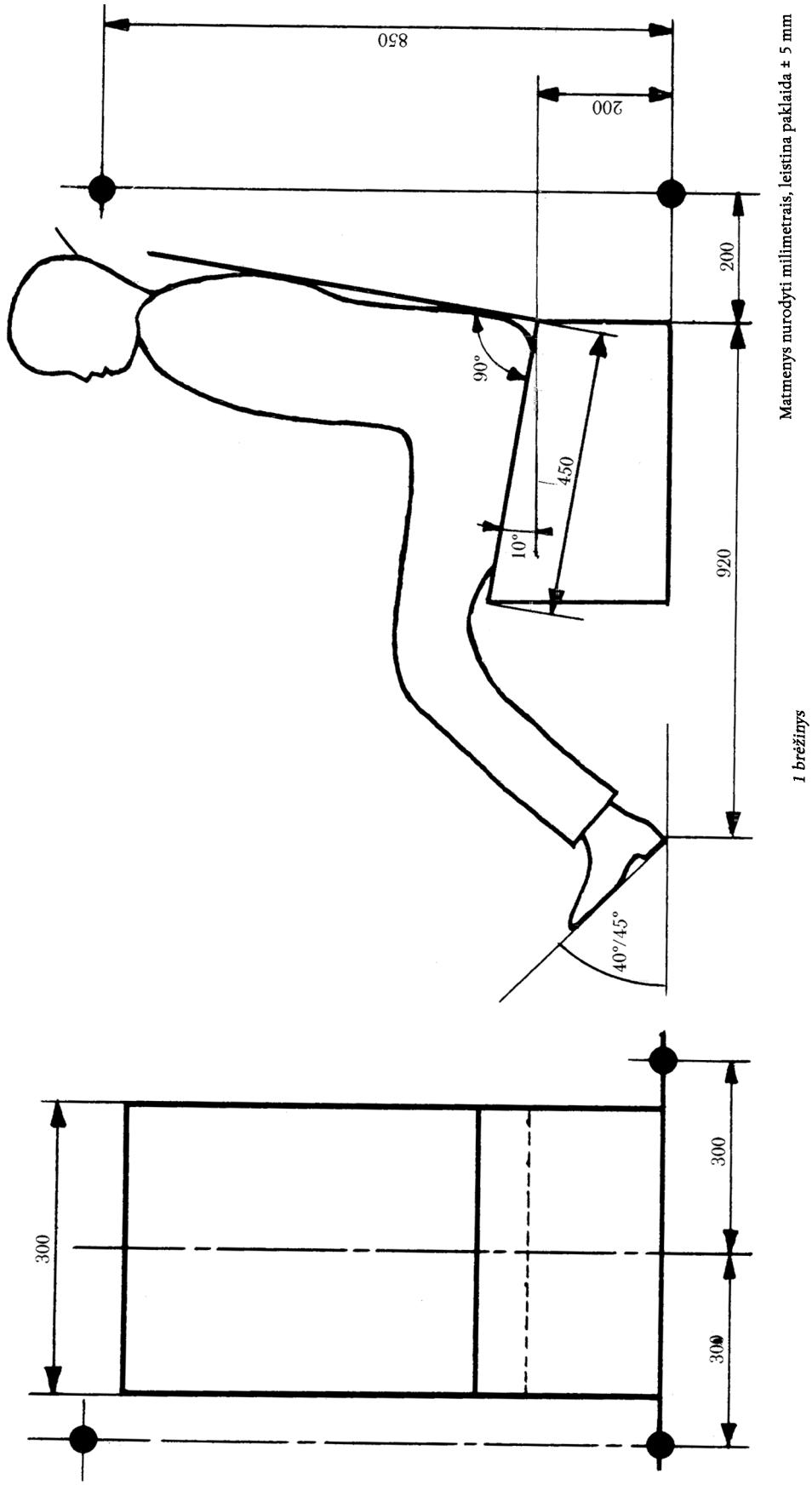
Tankis 25 °C temperatūroje: 1,05–1,10

Sendinimas ore (ASTM D 573 metodas):
–70 valandų 100 °C temperatūroje
- pagal Šorą, išmatuotas taikant A skalę: didžiausias pokytis ± 3
- stiprumas: sumažėja < 10 % R_0
- sumažėja < 10 % A_0
- sumažėja < 1 %

Panardinimas į alyvą (ASTM metodas Nr. 1 Alyva):
–70 valandų 100 °C temperatūroje
- kietumas pagal Šorą, išmatuotas taikant A skalę: didžiausias pokytis ± 4
- stiprumas: sumažėja < 15 % R_0
- sumažėja < 10 % A_0
- padidėja < 5 %

Panardinimas į alyvą (ASTM metodas Nr. 3. Alyva):
–70 valandų 100 °C temperatūroje
- stiprumas: sumažėja < 15 % R_0
- sumažėja < 15 % A_0
- padidėja < 20 %

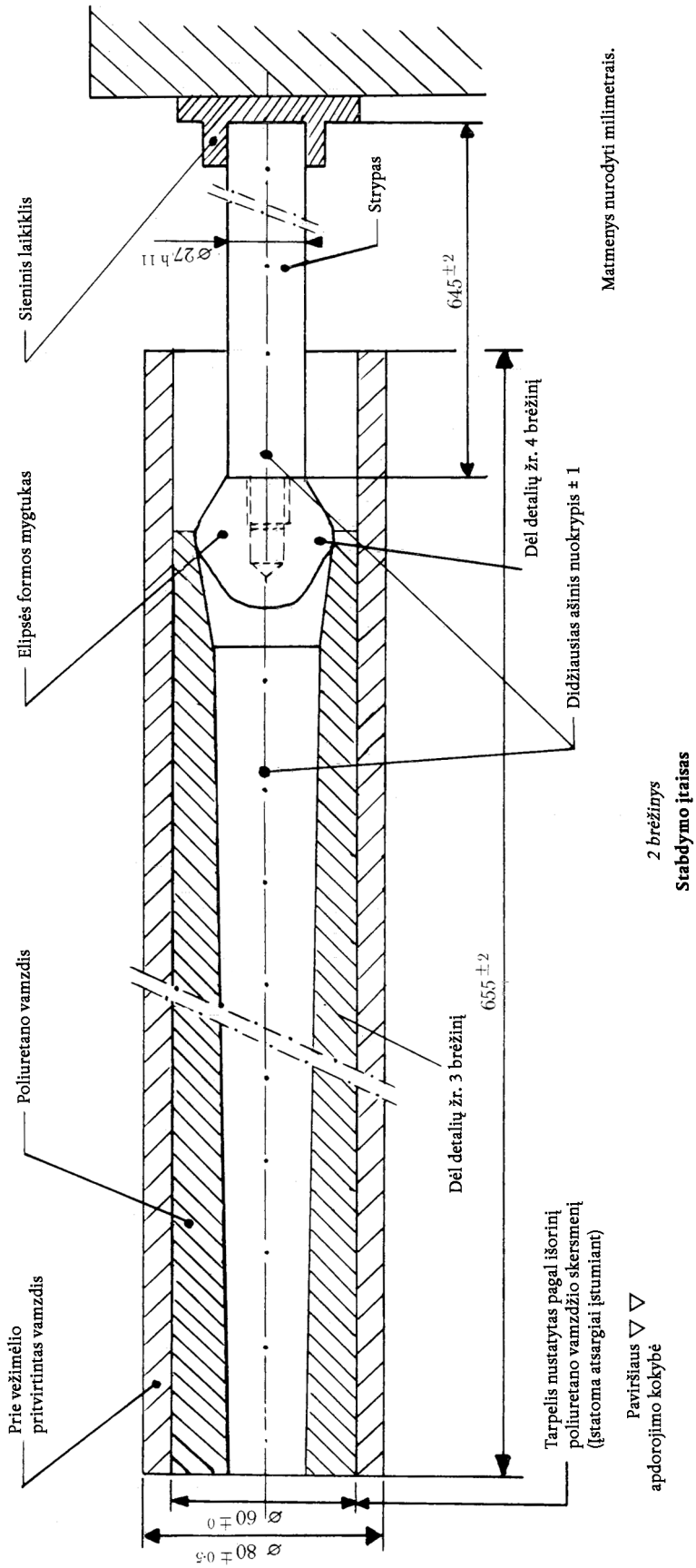
Panardinimas į distiliuotą vandenį:
–vieną savaitę 70 °C temperatūroje
- stiprumas: sumažėja < 35 % R_0
- padidėja < 20 % A_0

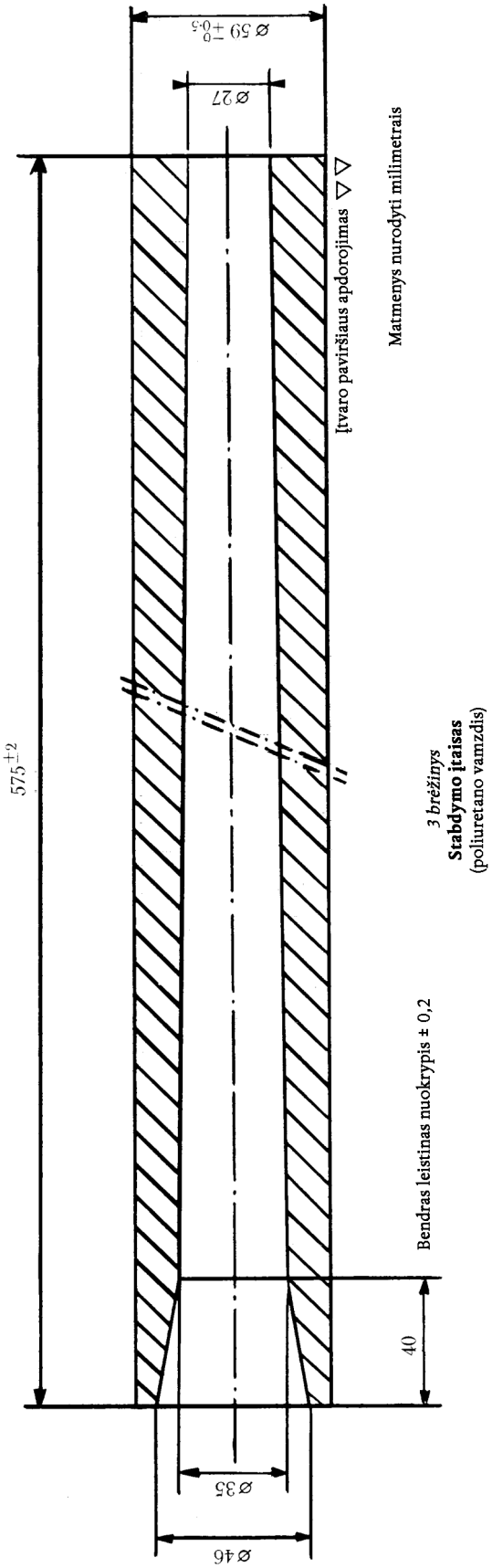

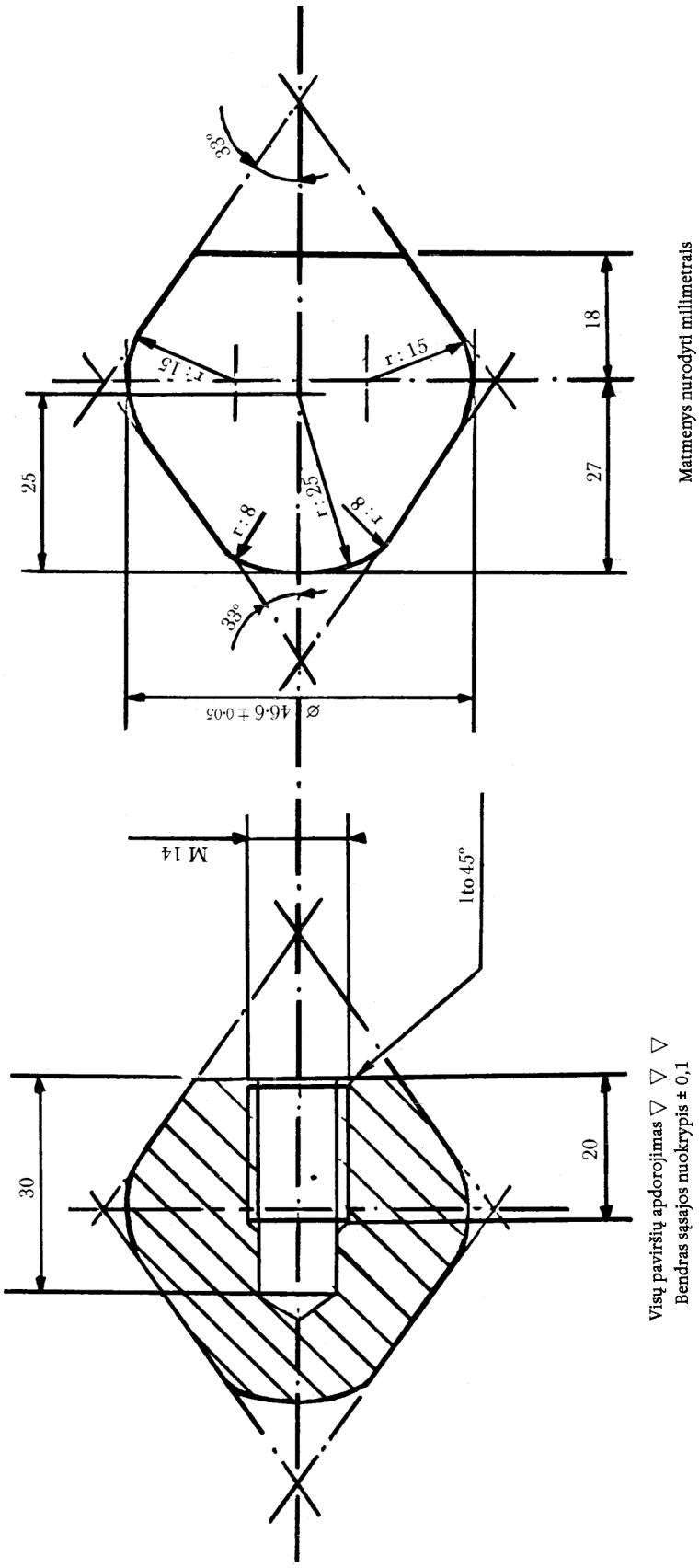
Matmenys nurodyti milimetrais, leistina paklaida ± 5 mm

1 brėžinys

Vežimėlis, sėdynė, tvirtinimo įtaisai

Matmenys nurodyti milimetrais.
Sieninis laikiklis
Strypas
Ø27h11
645 ± 2
Elipsės formos mygtukas
Dėl detalių žr. 4 brėžinį
Didžiausias ašinis nuokrypis ± 1
Poliuretano vamzdis
Dėl detalių žr. 3 brėžinį
655 ± 2
Prie vežimėlio pritvirtintas vamzdis
Tarpelis nustatytas pagal išorinį poliuretano vamzdžio skersmenį (įstatoma atsargiai įstumiant)
Ø 60 ± 0
Ø 80 ± 0·5
Paviršiaus ▽ ▽ apdorojimo kokybė
2 brėžinys
Stabdymo įtaisas

Ø 59 +0 -0,5
Ø 27
Įtvaro paviršiaus apdorojimas ▽▽
Matmenys nurodyti milimetrais
575 ±2
3 briežinys
Stabdymo įtaisas
(poliuretano vamzdis)
Bendras leistinas nuokrypis ± 0,2
40
Ø 35
Ø 46

Matmenys nurodyti milimetrais

4 brėžinys

Stabdymo įtaisas (elipsės formos mygtukas)

Visų paviršių apdorojimas ▽ ▽ ▽

Bendras sąsajos nuokrypis ± 0,1

VIII PRIEDAS

MANEKENO APRAŠYMAS

1. TECHNINIAI MANEKENUI TAIKOMI REIKALAVIMAI

1.1. **Bendrosios nuostatos**

Pagrindinės techninės manekeno charakteristikos nurodytos toliau pateiktose lentelėse ir brėžiniuose:

1 brėžinys: šoninis galvos, kaklo ir liemens vaizdas;

2 brėžinys: priekinis galvos, kaklo ir liemens vaizdas;

3 brėžinys: šoninis klubų, šlaunies ir blauzdos vaizdas;

4 brėžinys: priekinis klubų, šlaunies ir blauzdos vaizdas;

5 brėžinys: pagrindiniai matmenys;

6 brėžinys: sėdintis manekenas, kai nurodoma:
— centro vieta,
— kuriuose galima išmatuoti poslinkį, vieta,
— aukštis;

1 lentelė: manekeno sudėtinių dalių nuorodos, pavadinimai, medžiagos ir pagrindiniai matmenys;

2 lentelė: galvos, kaklo, liemens, šlaunų ir blauzdų masė.

1.2. **Manekeno aprašymas**

1.2.1. *Blauzdos konstrukcija* (žr. 3 ir 4 brėžinius)

Blauzdos konstrukcija sudaryta iš trijų sudėtinių dalių:

— plokštės (30),

— vamzdis (29),

— vamzdis (25).

Kelio vamzdis turi dvi iškyšas, kurios šlaunies atžvilgiu apriboja blauzdos poslinkį.

Blauzdą iš tiesios padėties maždaug 120° galima pasukti atgal.

1.2.2. *Šlaunų konstrukcija* (žr. 3 ir 4 brėžinius)

Šlaunų konstrukcija sudaryta iš trijų sudėtinų dalių:

— vamzdžio (22),

— strypo (21),

— vamzdžio (20).

Kelio poslinkį riboja dvi kelio vamzdžio (22) išpjovos, kurios sujungtos su kojos iškyšomis.

1.2.3. *Liemens konstrukcija* (žr. 1 ir 2 brėžinius)

Liemens konstrukcija sudaryta iš tokių sudėtinų dalių:

— vamzdžio (2),

— grandinės (4),

— (6) ir (7),

— (8),

— tvirtinimo įtaisų (3 ir, iš dalies, 7 bei 8).

1.2.4. *Kaklas* (žr. 1 ir 2 brėžinius)

Kaklas sudarytas iš septynių poliuretano plokščių (9). Kaklo standumą galima reguliuoti grandinės įtempikliu.

1.2.5. *Galva* (žr. 1 ir 2 brėžinius)

Galva (15) yra tuščiavidurė; poliuretanas sutvirtintas plieno juostomis (17). Grandinės įtempiklis, kuriuo galima reguliuoti kaklą, sudarytas iš poliamido trinkelės (10), vamzdinės įvorės (11) ir įtempiamųjų sudėtinų dalių (12 ir 13). Galvą galima sukinėti apie pirmo ir antro kaklo slankstelio jungtį (pirmo kaklo slankstelio ir ašies jungtis), kuri sudaryta iš reguliatoriaus komplekto (14 ir 18), įvorės (16) ir poliamido trinkelės (10).

1.2.6. *Kelio sąnarys* (žr. 4 brėžinį)

Blauzdos su šlaunimis sujungtos vamzdžiu (27) ir įtempikliu (28).

1.2.7. *Klubo sąnarys* (žr. 4 brėžinį)

Šlaunys su liemeniu sujungtos vamzdžiu (23), frikciniais antdėklais (24) ir įtempikliu (25).

1.2.8. *Poliuretanas*

Tipas: PU 123 CH junginys

Kietumas pagal Šorą (išmatuotas taikant A skalę): 50–60

1.2.9. *Darbinis drabužis*

Manekenas aprengiamas specialiuoju drabužiu.

2. MASĖS REGULIAVIMAS

Siekiant, kad manekenas atitiktų tam tikras vertes, o jo masė –bendrą manekeno masę, masės pasiskirstymas turi būti reguliuojamas šešiais svarmenimis, iš kurių kiekvieno masė yra 1 kg ir kuriuos galima prikabinti prie klubo sąnario. Kitus šešis poliuretano svarmenis, iš kurių kiekvieno masė yra 1 kg, galima prikabinti prie galinės liemens dalies.

3. PAGALVĖ

Manekenui ant krūtinės, po darbiniu drabužiu, padedama pagalvė. Ta pagalvė turi būti padaryta iš tokius techninius reikalavimus atitinkančių polietileninių putų:

— pagal Šorą (išmatuotas taikant A skalę): 7–10,

— 25 ± 5 mm.

Tą pagalvę galima pakeisti.

4. JUNGČIŲ REGULIAVIMAS

4.1. **Bendrosios nuostatos**

Siekiant užtikrinti rezultatų atkuriamumą, būtina tiksliai nurodyti ir reguliuoti kiekvienos jungties trintį.

4.2. **Kelio jungtis:**

kelio jungtis suveržiama;

šlaunis ir blauzda nustatomos vertikalioje padėtyje;

blauzda pakreipiama 30° kampu;

veržiklis palaipsniui atsukamas tiek, kad veikiama savos masės blauzda pradėtų kristi žemyn;

toje padėtyje veržiklis prisukamas.

4.3. **Klubo jungtys:**

padidinamas klubo jungčių standumas, kad jas būtų galima reguliuoti;

šlaunys nustatomos horizontaliai, o liemuo – vertikaliai;

liemuo į priekį lenkiamas tol, kol su šlaunimis sudaro 60° kampą;

veržiklis palaipsniui atsukamas tiek, kad veikiamas savos masės liemuo pradėtų kristi žemyn;

toje padėtyje veržiklis prisukamas.

4.4. **Kaklo slankstelio ir ašies jungtis:**

kaklo slankstelio ir ašies jungtis sureguliuojama taip, kad ta jungtis, veikiama savosios masės, nepakryptų nei į priekį, nei atgal.

4.5. **Kaklas:**

kaklą galima reguliuoti grandinės įtempikliu (13);

kai kaklas sureguliuotas, 10 daN horizontalia apkrova veikiamas viršutinis įtempiklio galas pasislenka 40 ir 60 mm.

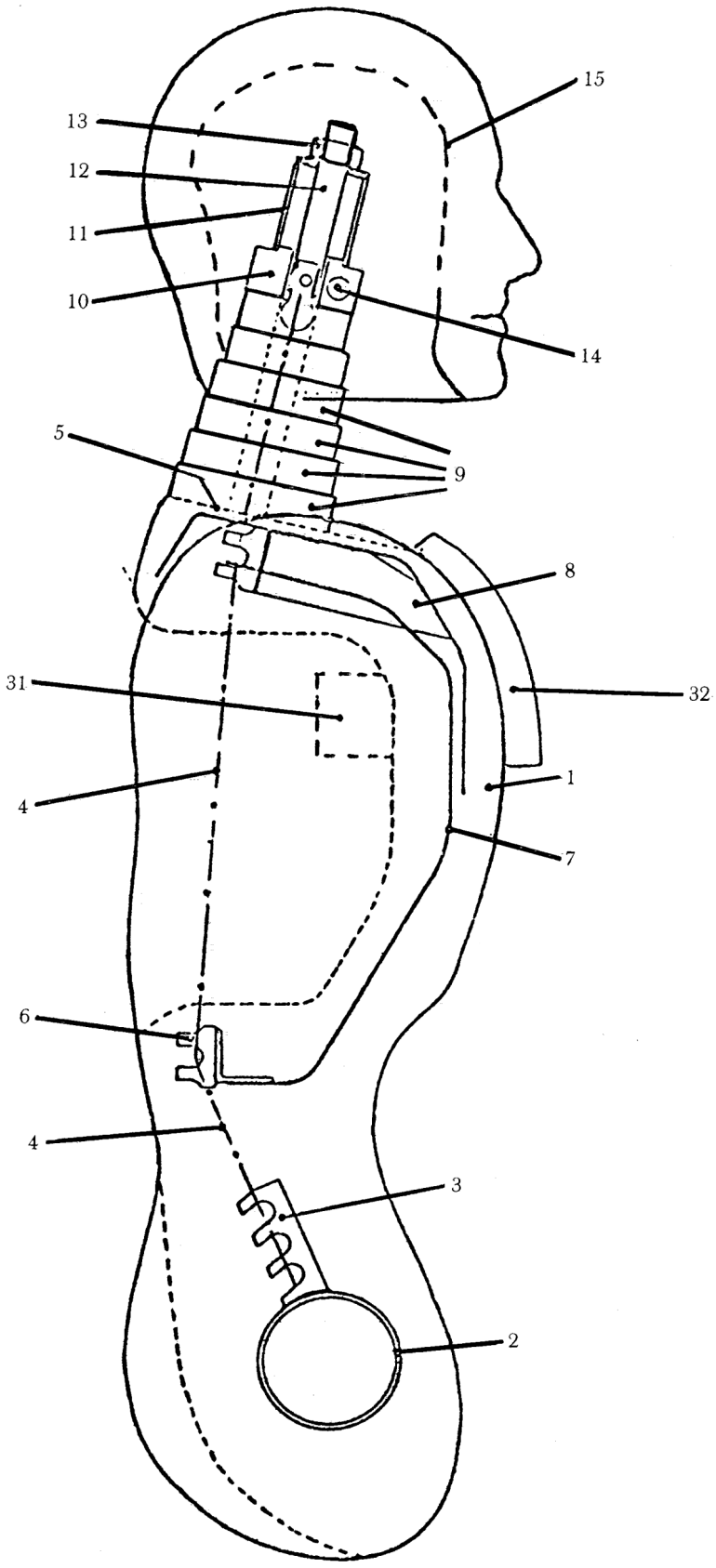
1 LENTELĖ

Nuorodos Nr.	Pavadinimas	Medžiaga	Matmenys
1.	Kūnas	poliuretanas	—
2.	Klubo vamzdis	plienas	76 × 70 × 100 mm
3.	Grandinės tvirtinimo Įtaisai	plienas	25 × 10 × 70 mm
4.	Ritininė grandinė	plienas	3/4 mm
5.	Peties plokštė	poliuretanas	—
6.	Standumo strypai (rūšiniai valcuotieji gaminiai)	plienas	30 × 30 × 3 × 250 mm
7.	Standumo plokštelės	perforuotas plieninis lakštas	400 × 85 × 1,5 mm
8.	Krūtinkaulis	perforuotas plieninis lakštas	250 × 90 × 1,5 mm
9.	Diskai (6)	poliuretanas	Ø 90 × 20 mm
			Ø 80 × 20 mm
			Ø 75 × 20 mm
			Ø 70 × 20 mm
			Ø 65 × 20 mm
			Ø 60 × 20 mm
10.	Trinkelė	poliamidas	60 × 60 × 25 mm
11.	Tuščiavidurė įvorė	plienas	40 × 40 × 2 × 50 mm
12.	Tempimo varžtas	plienas	M 16 × 90 mm
13.	Tempimo veržlė	plienas	M 16
14.	Pirmo kaklo slankstelio ir ašies jungties veržiklis	plienas	Ø 12 × 130 mm (M 12)
15.	Galva	poliuretanas	—
16.	Tuščiavidurė įvorė	plienas	Ø 18 × 13 × 17 mm
17.	Standumo plokštelė	plienas	30 × 3 × 500 mm
18.	Tempimo veržlė	plienas	M 12
19.	Šlaunys	poliuretanas	—
20.	Klubo vamzdis	plienas	76 × 70 × 80 mm
21.	Šlaunies vamzdis	plienas	30 × 30 × 440 mm

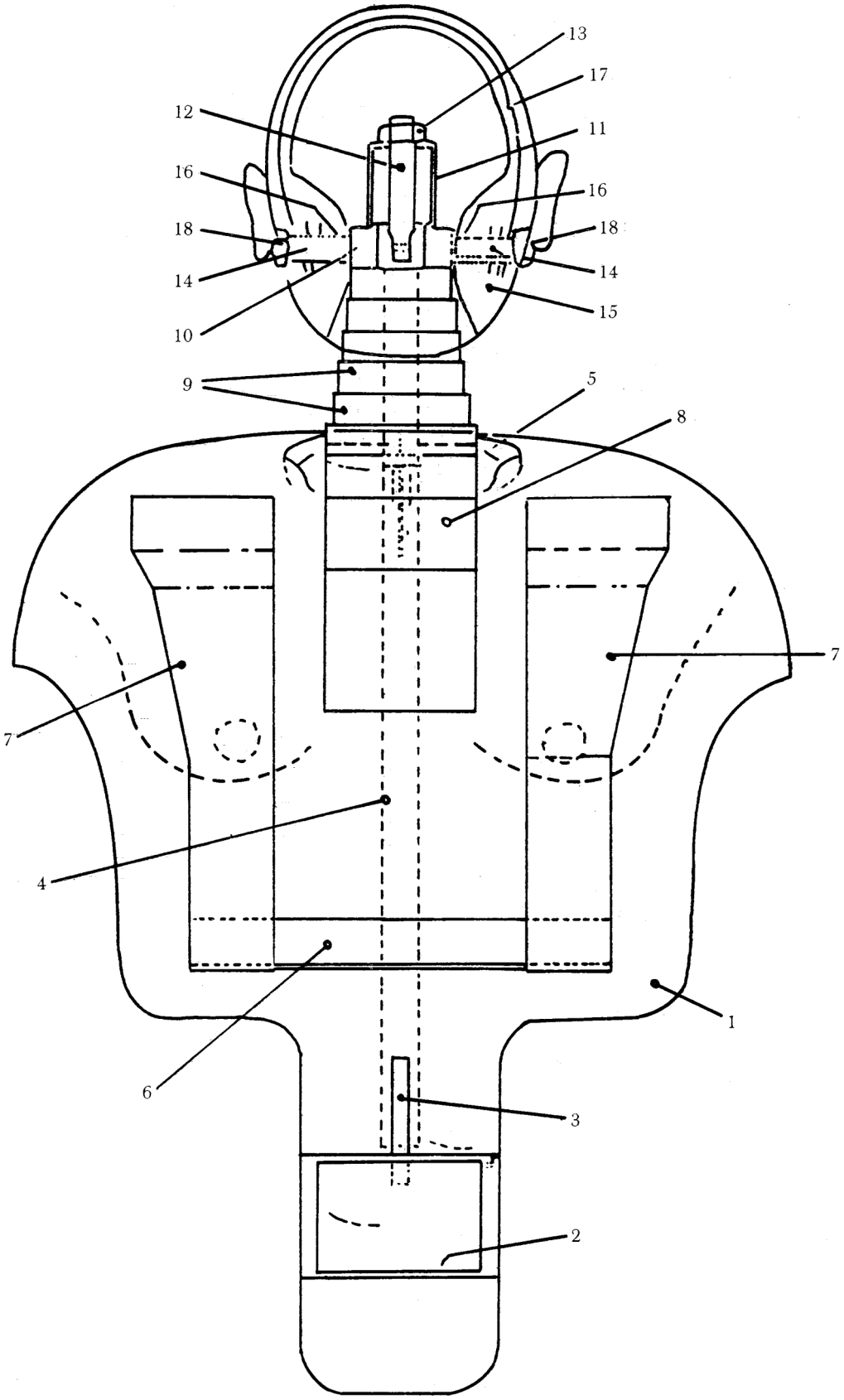
Nuorodos Nr.	Pavadinimas	Medžiaga	Matmenys
22.	Kelio vamzdis	plienas	52 × 46 × 40 mm
23.	Jungiamasis klubo vamzdis	plienas	76 × 64 × 250 mm
24.	Frikciniai diskai (4)	plienas	160 × 75 × 1 mm
25.	Tempiklio įtaisas	plienas	M 12 > 0 mm diskai ir veržlės
26.	Kelio vamzdis	plienas	52 × 46 × 160 mm
27.	Jungiamasis kelio vamzdis	plienas	44 × 39 × 190 mm
28.	Tempiklio plokštė	plienas	Ø 70 × 4 mm
29.	Klubo vamzdis	plienas	50 × 50 × 2 × 460 mm
30.	Pėdos plokštė	plienas	100 × 170 × 3 mm
31.	Svarmenys liemens masei reguliuoti (6)	poliuretanas	kiekvienas sveria po 1 kg
32.	Pagalvė	polietileno putos	350 × 250 × 25 mm
33.	Darbinis drabužis	medvilnės ir poliamido juostos	
34.	Prie klubos jungties prikabinami svarmenys (6)	Plienas	kiekvieno masė 1 kg

2 LENTELĖ

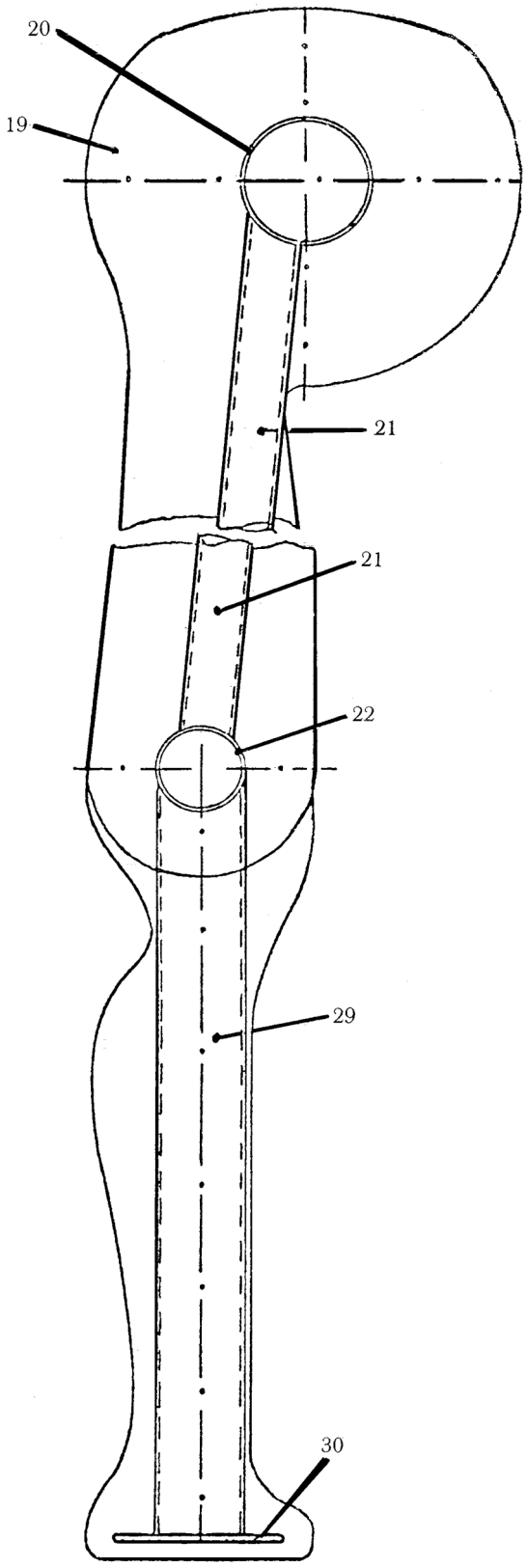
Manekeno sudėtinės dalys	Masė (kg)
Galva ir kaklas	4,6 ± 0,3
Liemuo ir rankos	40,3 ± 1,0
Šlaunys	16,2 ± 0,5
Blauzda ir pėda	9,0 ± 0,5
Visa masė, įskaitant svarmenis masei reguliuoti	74,5 ± 1,0

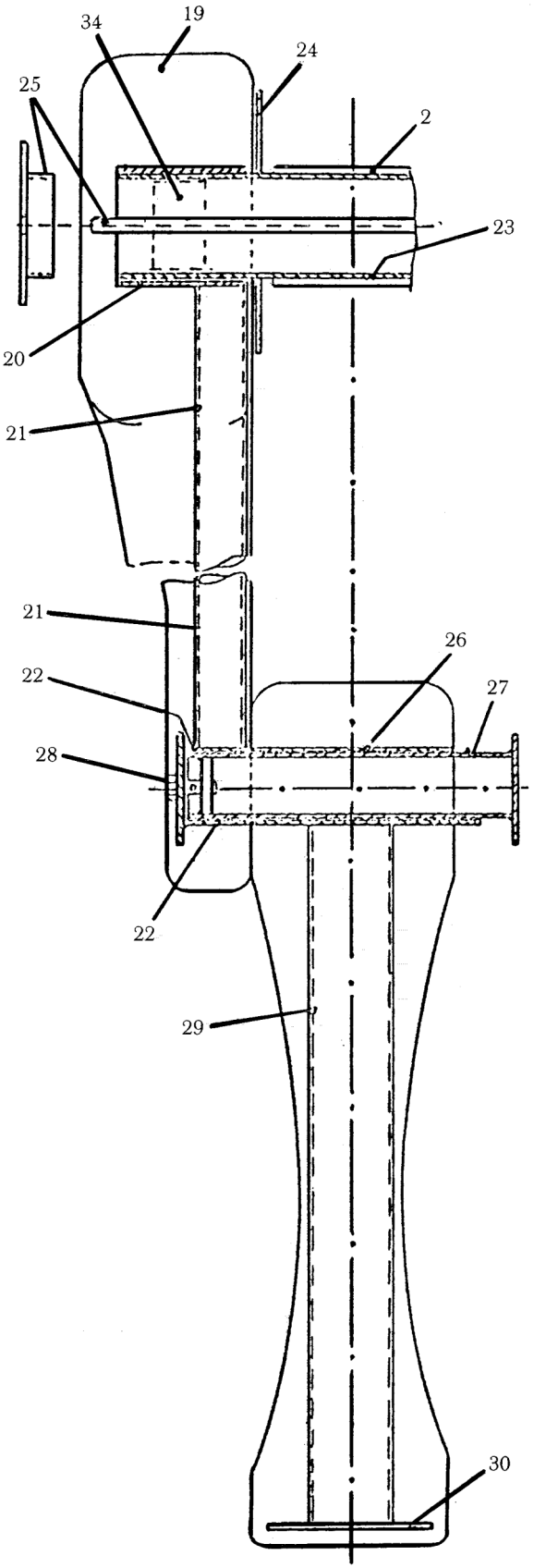
1 brėžinys

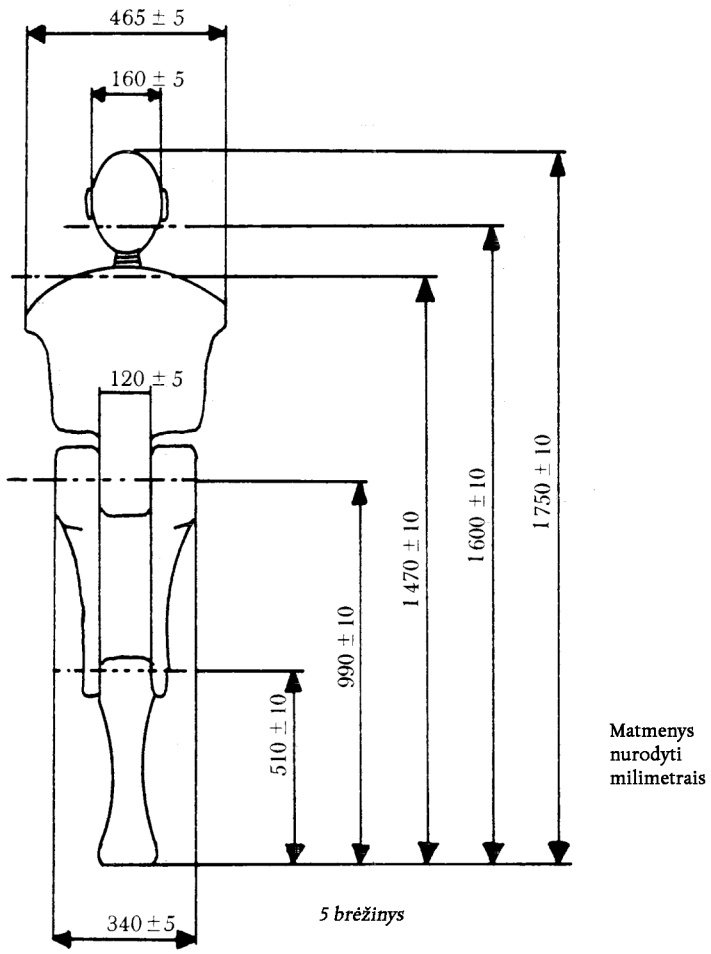
2 brėžinys

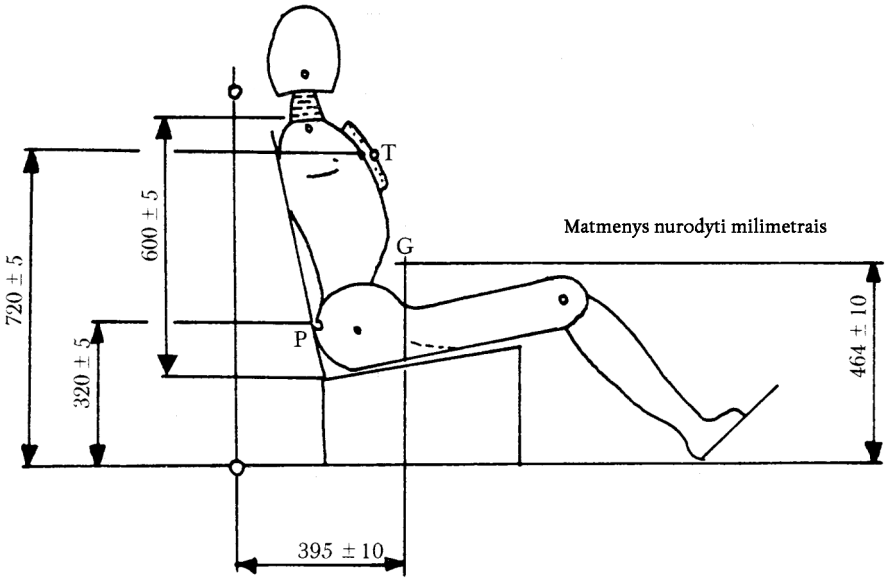
3 brėžinys

4 brėžinys

5 brėžinys

6 brėžinys

Manekenas pasodintas VII priedo 1 brėžinyje parodytoje padėtyje.

G = sunkio centras

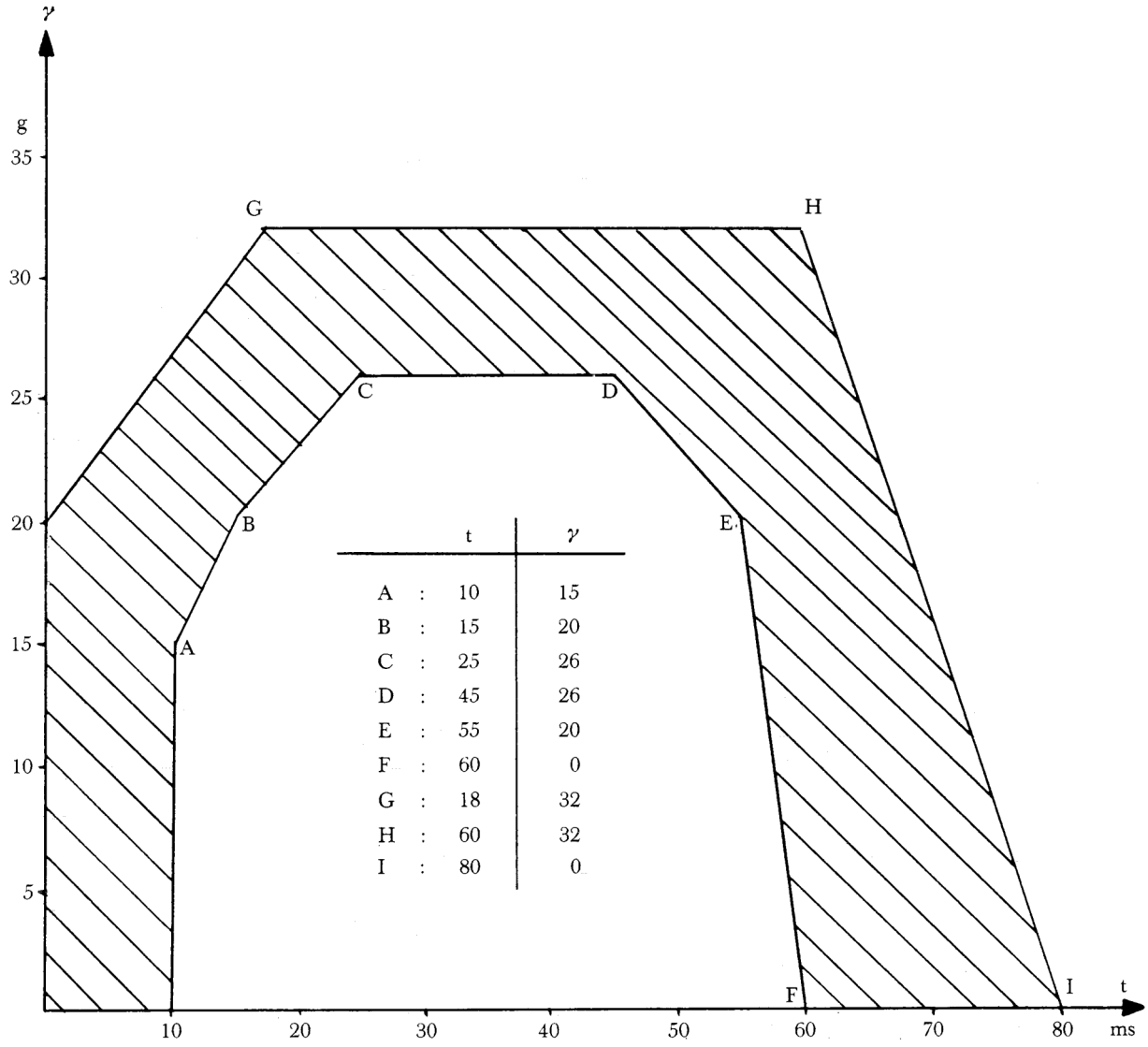
T = Liemens matavimo taškas (esantis priekinės manekeno dalies centrinėje linijoje)

P = Dubens matavimo taškas (esantis galinės manekeno dalies centrinėje linijoje)

IX PRIEDAS

VEŽIMĖLIO LĖTĖJIMĄ KAIP LAIKO FUNKCIJĄ VAIZDUOJANTI KREIVĖ

(Stabdymo įtaisų bandymo kreivė)

	t	γ
A :	10	15
B :	15	20
C :	25	26
D :	45	26
E :	55	20
F :	60	0
G :	18	32
H :	60	32
I :	80	0

Vežimėlio, ant kurio, atliekant bandymus su saugos diržais yra uždėta 455 ± 20 kg, o su tvirtinimo sistemomis – 910 ± 40 kg inercinė masė, jeigu vardinė to vežimėlio ir transporto priemonės konstrukcijos masė yra 800 kg, lėtėjimo pagreičio kreivė turi būti brūkšniuotame pirmiau nurodyto brėžinio plote. Jeigu reikia, vardinę vežimėlio ir pritvirtintos transporto priemonės konstrukcijos masę galima padidinti taikant 200 kg priedus ir tuo atveju, atsižvelgiant į kiekvieną priedą, pridedama papildoma 28 kg inercinė masė. Bendra vežimėlio, transporto priemonės konstrukcijos ir inercinių masių suma nuo vardinių patikros bandymų metu taikomų inercinių masių jokiu būdu neturi skirtis daugiau kaip ± 40. Vežimėlį kalibruojant, stabdymo atstumas yra 400 mm ± 20 mm.

Abiem pirmiau minėtais atvejais matavimo įrangai yra būdingas lėtasis ir ne didesnis kaip 60 Hz atsakas, o charakteristikos kryčio dažnis yra 100 Hz. Mechaniniai virpesiai, kurie atsiranda pritvirtinus keitiklį, registruojamų duomenų neturėtų iškraipyti. Turėtų būti atsižvelgta į poveikį, kurį dažninei charakteristikai daro laido ilgis ir temperatūra ([1]).

([1]) Tie reikalavimai atitinka SAE rekomenduotą praktiką J 211a ir ją vėliau pakeis nuoroda į dabar rengiamą ISO standartą.

X PRIEDAS

NURODYMAI

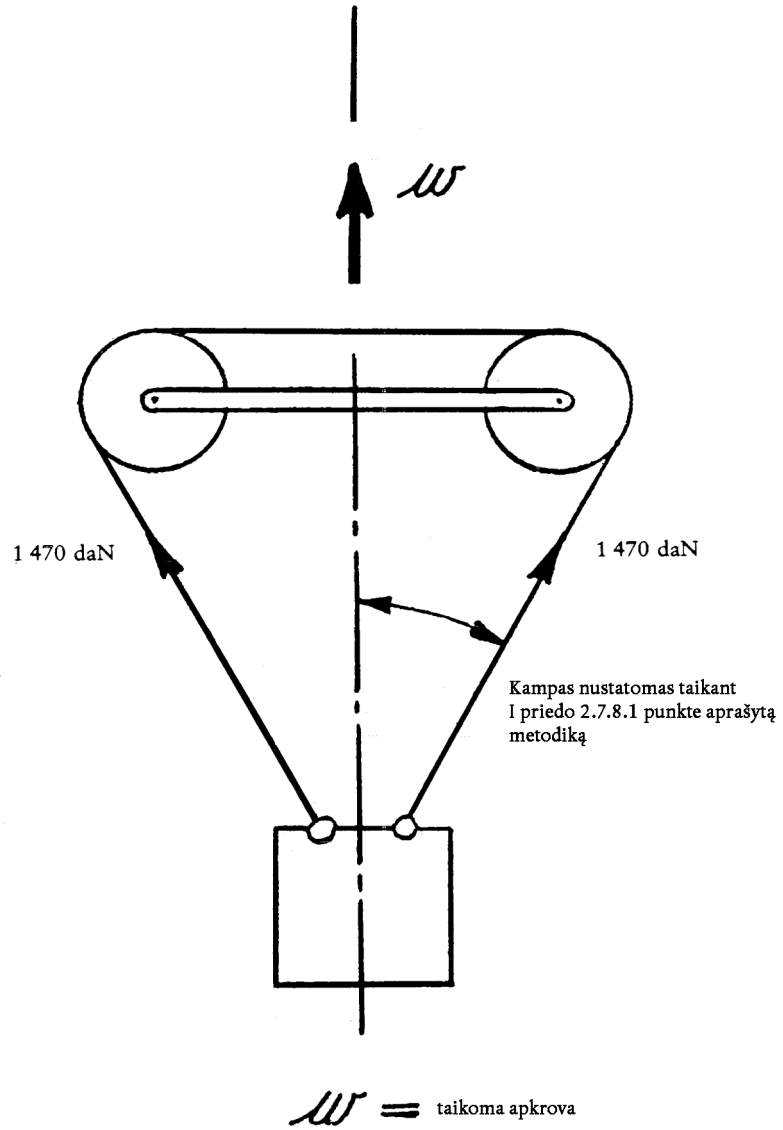
Su kiekvienu saugos diržu pateikiami tos valstybės narės, kurioje diržas turi būti parduodamas, kalba arba kalbomis parengti naudojimo nurodymai, kuriuos sudaro:

1. Įrengimo nurodymai (jų pateikti nebūtina, jeigu gamintojas transporto priemonę pristato su įmontuotais saugos diržais), kuriuose apibrėžiama, kokių tipų transporto priemonėse tuos saugos diržų komplektus galima įrengti ir nustatytus reikalavimus atitinkantį to diržų komplekto įrengimo transporto priemonėje būdą, įskaitant įspėjimą atsižvelgti į tai, kad saugos diržai nenudiltų.
2. Naudojimo instrukcijos (jas galima įtraukti į transporto priemonės eksploatavimo nurodymus, jeigu transporto priemonę gamintojas pristato su įrengtais saugos diržais), kuriose išvardyti nurodymai, būtini siekiant užtikrinti, kad saugos diržo naudotojas galėtų juo naudotis pagal nustatytus reikalavimus. Tose instrukcijose turėtų būti nurodyta(nurodytas):
   a) kad važiuojant transporto priemone visada būtina naudoti saugos diržą;
   b) kad saugos diržą būtina naudoti pagal nustatytus reikalavimus, ypač atsižvelgiant į tai, jog:
      — būtų jam numatytoje vietoje,
      — diržai tampriai apjuostų naudotoją,
      — būtų tinkamai išdėstyti ir nesusukti,
      — diržą naudotų tik vienas keleivis ir kad diržas nebūtų apjuostas apie ant keleivio kelių sėdintį vaiką;
   c) saugos diržo užrakto užrakinimo ir atrakinimo metodas;
   d) saugos diržo reguliavimo metodas;
   e) jei saugos diržo komplektas turi diržo įtraukimo įtaisą, to įtaiso valdymo būdas ir metodai, taikomi siekiant patikrinti, ar diržo įtraukimo įtaisas užblokuotas;
   f) rekomenduojamas saugos diržo valymo, ir jeigu reikia, jo surinkimo po valymo metodas;
   g) būtinybė pakeisti saugos diržą, jeigu jis buvo naudojamas pavojingos avarijos metu arba jeigu jis yra labai nusidėvėjęs ar perpjautas;
   h) faktas, kad diržas neturi būti keičiamas arba modifikuojamas taip, kad dėl to jis neatitiktų nustatytų eksploatavimo reikalavimų; ypač jeigu saugos diržo konstrukcija tokia, kad jo dalis galima išmontuoti, turi būti pateikti nurodymai saugos diržą vėl sumontuoti;
   i) faktas, kad saugos diržas skirtas naudoti suaugusiam žmogui;
   j) nenaudojamo saugos diržo laikymas.

XI PRIEDAS

DVIGUBO VEIKIMO UŽRAKTO BANDYMAS

(aprašytas I priedo 2.7.6.5 punkte)

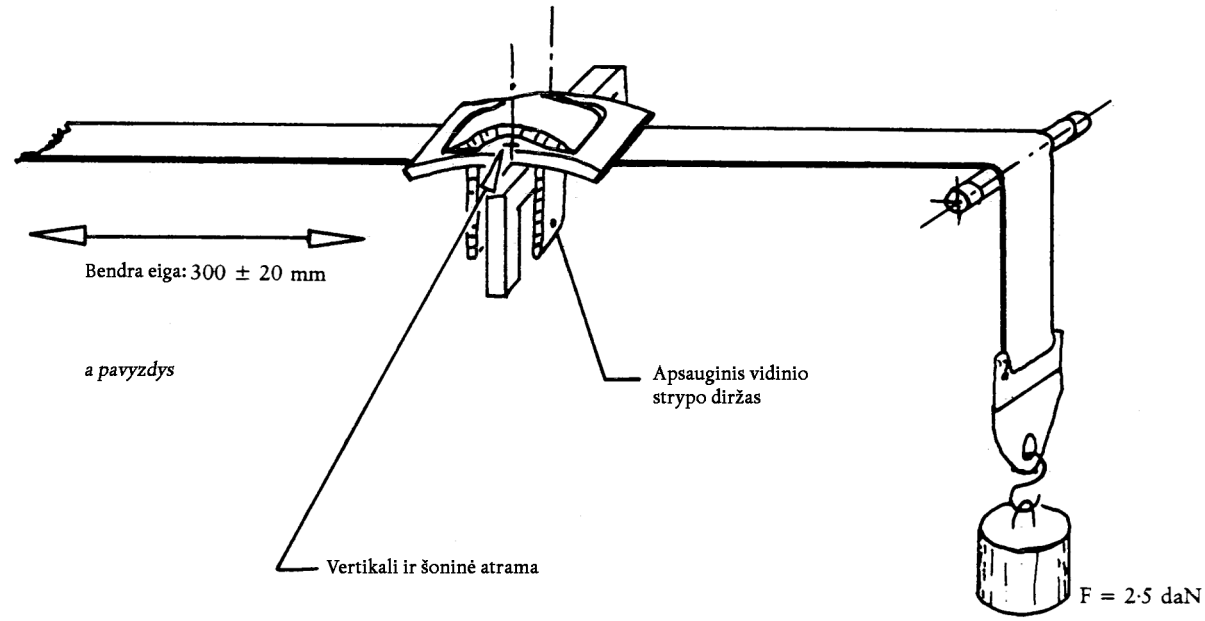

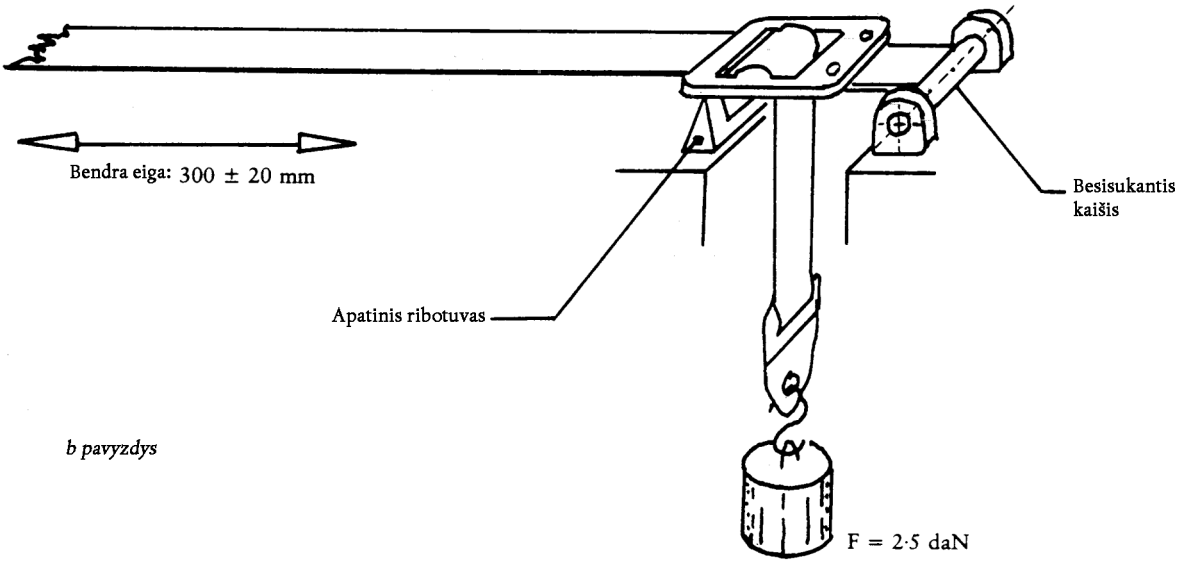
XII PRIEDAS

DILIMO IR TRUMPOJO SAUGOS DIRŽO POSLINKIO BANDYMAI

1 brėžinys

1 tipo bandymas

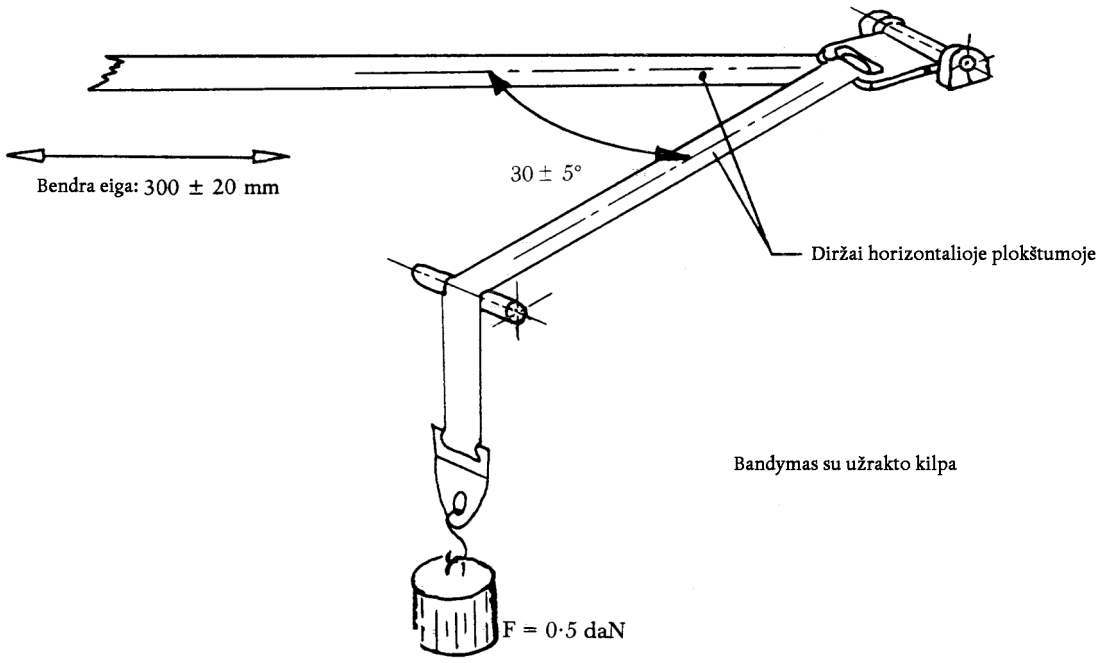

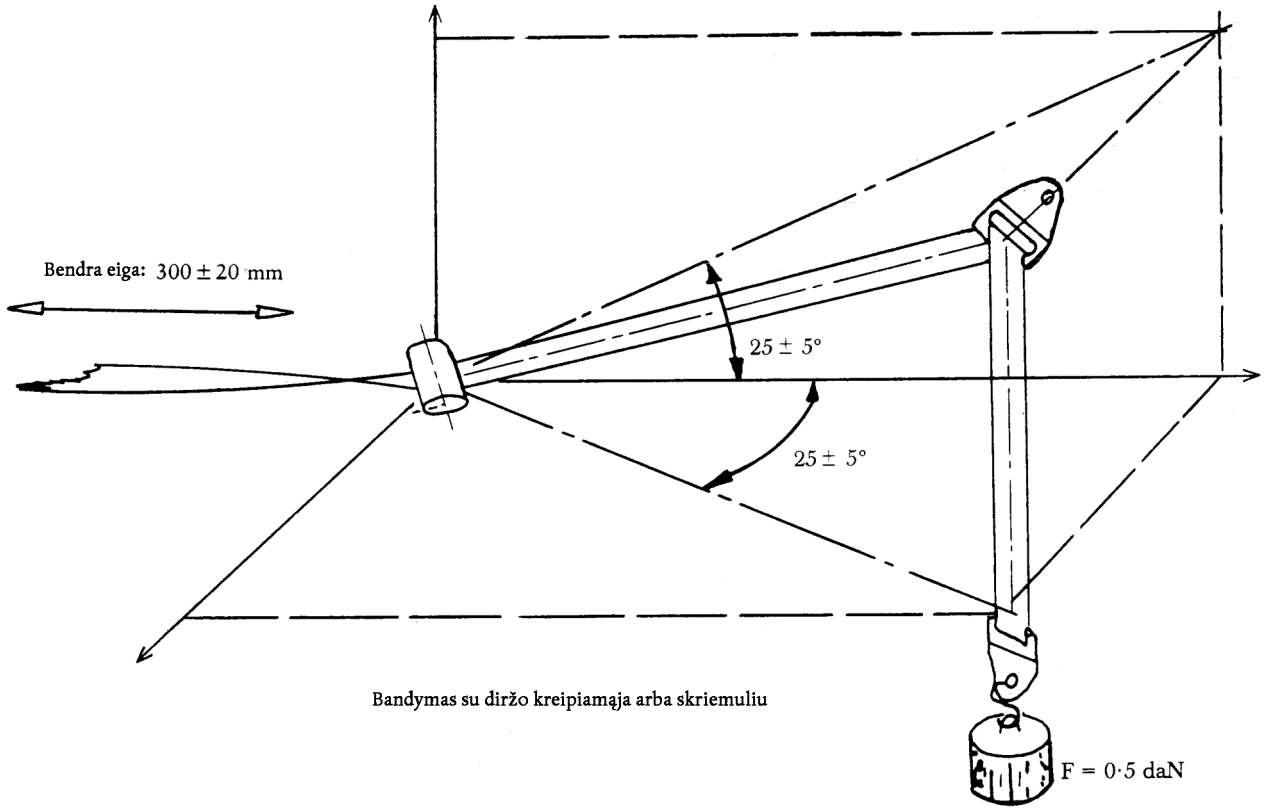
Bandymo įrangos, kuri taikoma atsižvelgiant į diržo reguliavimo įtaiso tipą, pavyzdžiai

2 brėžinys

2 tipo bandymas

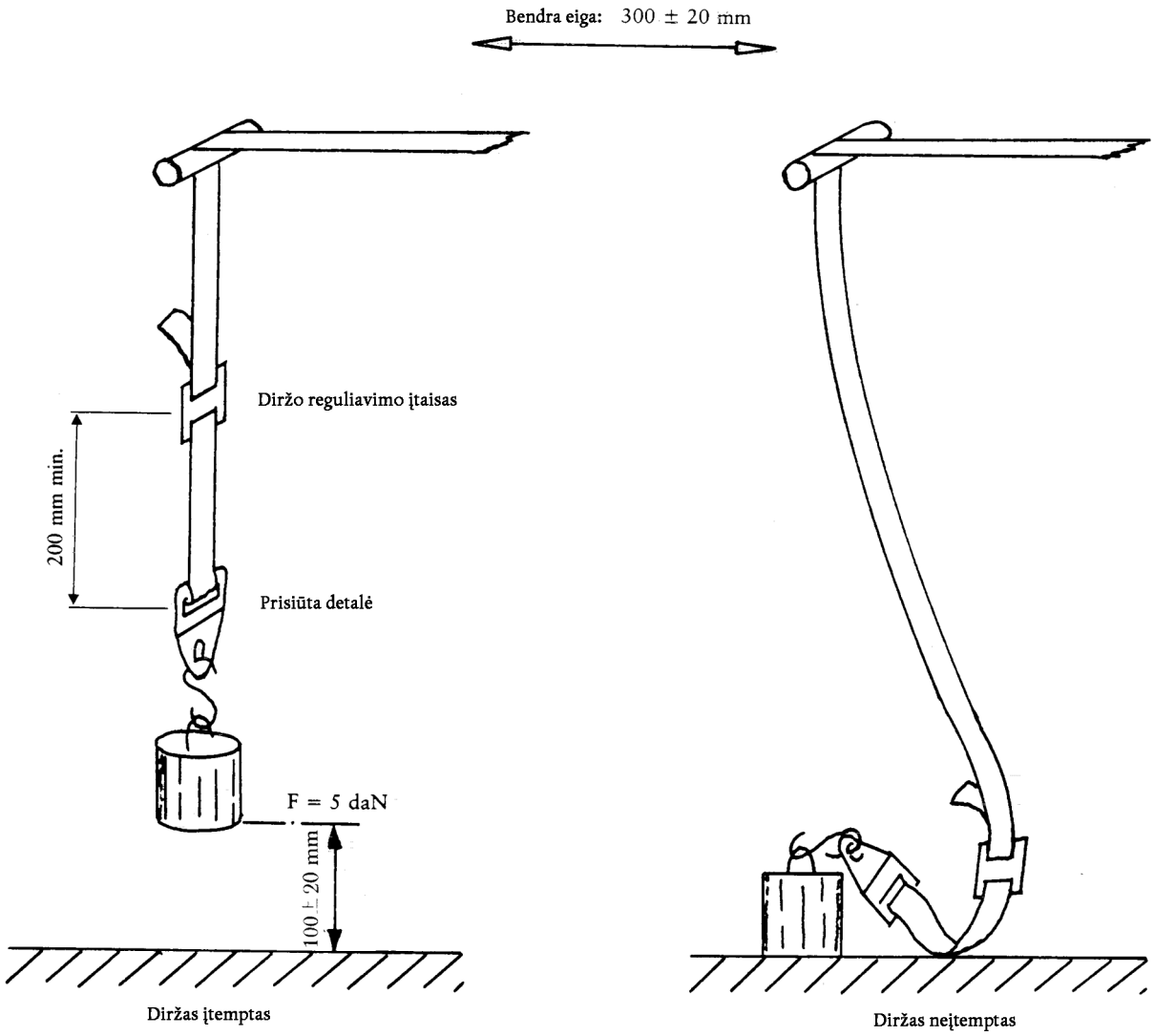
Bandymas su užrakto kilpa

Bandymas su diržo kreipiamąja arba skriemuliu

3 brėžinys

3 tipo ir trumpojo diržo poslinkio bandymas

XIII PRIEDAS

KOROZIJOS BANDYMAS

1. BANDYMO ĮRANGA

1.1. Bandymo įranga – tai rūko kamera, druskos tirpalo rezervuaras, tinkamai kondicionuoto suslėgtojo oro tiekimas, vienas arba daugiau purkštuvų, bandinių laikytuvai, kameros šildymo įrenginys ir būtini valdikliai. Nebūtina nustatyti įrangos dalių dydžio ir konstrukcijos, jei laikomasi bandymo sąlygų.

1.2. Svarbu užtikrinti, kad ant kameros lubų arba jos dangčio susikaupę tirpalo lašai nekristų ant pavyzdžių, ir

1.3. kad nuo bandinių krentantys tirpalo lašai nebūtų grąžinami į rezervuarą ir vėl purškiami.

1.4. Įranga neturi būti pagaminta iš medžiagų, dėl kurių padidėtų druskos tirpalo rūko ėdumas.

2. BANDINIŲ IŠDĖSTYMAS RŪKO KAMEROJE

2.1. Bandiniai, išskyrus diržo įtraukimo įtaisus, pakabinami arba atremiami 15°–30° kampu nuo vertikalės ir geriausia, kad bandiniai su pagrindine horizontalia rūko tekėjimo kryptimi kameroje būtų išdėstyti lygiagrečiai, jeigu tekėjimo kryptis nustatoma pagal pagrindinį išbandomąjį paviršių.

2.2. Diržo įtraukimo įtaisai atremiami arba pakabinami taip, kad ričių, ant kurių suvyniojamas diržas, ašys būtų statmenos pagrindinės horizontalios rūko tekėjimo krypties atžvilgiu kameroje. Diržas iš diržo įtraukimo įtaiso taip pat yra ištraukiamas pirmiau minėta kryptimi.

2.3. Kiekvienas bandinys padedamas taip, kad jis nekliudytų druskos tirpalo rūkui nusėsti ant visų bandinių.

2.4. Kiekvienas bandinys padedamas taip, kad druskos tirpalas nuo vieno bandinio negalėtų lašėti ant kitų bandinių.

3. DRUSKOS TIRPALAS

3.1. Druskos tirpalas paruošiamas 5 ± 1 natrio chlorido masės dalis ištirpinant 95 dalyse distiliuoto vandens. Druska – tai natrio chloridas be nikelio ir vario priemaišų, kuriame išdžiovintame yra ne daugiau kaip 0,1 % natrio jodido, o bendras priemaišų kiekis ne didesnis kaip 0,3 %.

3.2. Tirpalas yra toks, kad purškiant 35 °C temperatūroje, surinkto tirpalo pH yra 6,5–7,2.

4. ORO TIEKIMAS

Į purkštuvo antgalį arba antgalius druskos tirpalui purkšti tiekiamas suslėgtas oras yra be alyvos ir priemaišų bei tiekiamas 70 kN/m^2–170 kN/m^2 slėgiu.

5. SĄLYGOS RŪKO KAMEROJE

5.1. Rūko kameros poveikio zonoje išlaikoma 35 ± 5 °C temperatūra. Minėtos kameros poveikio zonoje padedami bent du švarūs rūko rinktuvai, kad ant bandinių arba kokio kito šaltinio nesikauptų tirpalo lašai. Rinktuvai yra padėti arti bandinių: vienas – kuo arčiau purkštuvo antgalių, o kitas – nuo tų antgalių kuo toliau. Druskos tirpalo rūkas turi būti toks, kad kiekvieno surinktuvo horizontalaus surinkimo ploto 80 cm^2 per valandą būtų surenkama vidutiniškai 1,0–2,0 ml tirpalo, jeigu matuojama bent 16 valandų.

5.2. Purkštuvo antgalis arba antgaliai nukreipiami ar sureguliuojami taip, kad purškiamas tirpalas ant bandinių tiesiogiai nekristų.

XIV PRIEDAS

CHRONOLOGINĖ BANDYMŲ TVARKA

Atitinkamos nuostatos Punktai	Bandymas	Bandiniai													
		Diržo Nr.						Diržo bandinio Nr.							
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.2., 2.3.2, 2.4.1.1, 2.4.2.1, 2.5.1.1	Diržo komplekto apžiūra	x															
2.4.2.2	Užrakto apžiūra	x	x	x	x	x	x										
2.4.1.2, 2.7.2	Korozijos bandymas su visomis standžiomis sudedamosiomis dalimis			x													
2.4.3.2, 2.7.5.1	Diržo reguliavimo įtaiso stiprumo bandymas			x													
2.4.3.1, 2.4.3.3, 2.7.5.6	Diržo reguliavimo įtaisui valdyti būtinos jėgos nustatymas			x													
2.4.4, 2.7.5.2	Tvirtinimo įtaisų stiprumo nustatymas			x													
2.4.2.3.	Saugos diržo užrakto atsparumo nustatymas	x	x														
2.4.2.4, 2.7.5.3	Saugos diržo užrakto veikimo patikra žemoje temperatūroje	x	x														
2.4.2.6, 2.7.5.1, 2.7.5.5	Saugos diržo užrakto stiprumo nustatymas			x													
2.4.1.4, 2.7.5.4	Žemos temperatūros poveikis visoms standžioms sudedamosioms dalims	x	x														
2.4.5, 2.7.6.1, 2.7.2, 2.7.6.3, 2.7.6.2, 2.7.6.4	Diržo įtraukimo įtaiso veikimas						x										
2.5.1.2, 2.7.5	Saugos diržo pločio patikra							x									
2.5.2, 2.7.3.1, 2.7.4	Saugos diržo stiprumo nustatymas kambario atmosferos sąlygomis kondicionavus diržą								x								
2.5.3, 2.7.4	Saugos diržo stiprumo nustatymas po specialaus bandymo:																
2.7.3.	– bandymas šviesa									x	x						
2.7.3.3	– bandymas šalčiu											x	x				
2.7.3.4	– bandymas šiluma													x	x		
2.7.3.5	– atsparumo vandeniui nustatymas															x	x
2.6.2, 2.7.3.6	Išdilimo bandymas				x	x											
2.4.3, 2.7.3.7	Trumpojo saugos diržo poslinkio bandymas				x	x											
2.4.2.7, 2.6.12.4.2.6, 2.7.2, 2.7.6.3, 2.7.7	Dinaminis saugos diržo komplekto bandymas	x	x														
2.4.2.5, 2.4.2.7, 2.7.8	Saugos diržo užrakto atrakinimo bandymas	x	x														

Pastaba: Be to, būtina pateikti vieną saugos diržo pavyzdį, kuris būtų taikomas kaip standartas.